1853. DERTIGSTE JAARGANG. N°. 94.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op **Woensdag** en **Zaturdag.** De prijs is per *drie maanden* te Assen *f* 1.60, buiten Assen franco per post *f* 1,75.

WOENSDAG 23 NOVEMBER.

De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels **75** cent en voor elken regel meer **10** cent, behalve 35 cent zegelregt.

Bij deze Courant wordt een BIJVOEGSEL gratis uitgegeven.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

„*Zijt niet ligtgeloovig!*" waren de laatste woorden, waarmede wij ons *Overzigt* in het voorgaande nommer dezer Courant sloten. Wij waren toen zeer karig in mededeelingen en beschouwingen, nopens de Russisch-Turksche kwestie, en aangaande de berigten van het oorlogstooneel, ons door de dagbladen medegedeeld. En waarom? Uit ergernis over de weinige voorzigtigheid, waarmede onze groote dagbladen die hoogstbelangrijke zaak behandelen — over de onbedachte napraterij, waarin zij zich dagelijks, betreffende het tooneel des oorlogs te buiten gaan — over de bedroevendste bewijzen, die zij, schier in elk nommer, geven, van onkunde, nopens de strijdkrachten der oorlogvoerenden, en over het armoedig en bekrompen oordeel, dat zij over de gebeurtenissen uitspreken. Dat was ons tot ergernis, en het maakte ons haast moedeloos. Wij hadden zoo dikwerf tot onze lezers gezegd: „Wantrouwt toch de berigten onzer groote dagbladen. Zij vertalen, wat anderen meldden, en zij doen dit, zonder er bij te zeggen: dat berigt komt van dien kant en van die partij, en daarom is het zwart gekleurd — of: die tijding nadert langs gindsche route en door dien wind gedreven, en daarom klinkt het zoo goedsmoeds, zoo opgeruimd. Het baatte bij velen niet, en al wat de *Times* en de *Patrie*, de *Köllnische Zeitung*, de *Wiener Zeitung*, de *Indépendance Belge*, enz. enz. ter markt bragten, werd gretig overgenomen en onder de menigte te grabbel gesmeten, en daardoor gevoelde zich menigeen ter dege — ziek. Vraag het maar eens op de beurs!

Wat werd er toch niet al verhaald en dat wel met het ernstigste gezigt der wereld!

„De Turken zijn op *twaalf* punten over den Donau getrokken."

„*Dertig* à *veertig*-duizend man hebben reeds post gevat op den linker Donau-oever."

„Elke schermutseling is eene nederlaag voor de Russen."

„Omer-Pacha is den Donau overgetrokken, om persoonlijk den grooten slag tegen de Russen te leiden."

„Bucharest staat op drie plaatsen in brand!"

„De Turken trokken door die afgebrande sterkte op Kroonstadt."

„Er is eene groote bataille geleverd. Generaal Prim en de Hongaarsche Generaal Klapka, onder anderen, voerden de Turksche troepen aan."

„Schamijl, de onoverwinnelijke, is op 't onverwachts met 20,000 ontembare Circassiërs ter hulpe van den Sultan op het oorlogstooneel verschenen."

„Honderdduizend Turken zijn reeds in de Donau-Vorstendommen, en die nog geen gelegenheid hadden, om op behoorlijke bruggen den vloed te passeren, zijn niet op den regteroever te houden. Zij dorsten naar den strijd en loopen soms ter halver lijf in 't water, om hun ongeduld te toonen."

„De Russen zijn allerwege op de vlugt."

„Men spreekt te Constantinopel steeds van vredes-onderhandelingen. Alsof Abdul-Medjid nog vrede zou zoeken met den vlugtenden Czaar!"

Zóó luidden de berigten, die dagelijks voor het ligtgeloovige publiek werden opgedischt. Het baatte niet, dat men daarop aanmerkingen maakte, die waarlijk toch niet uit de lucht waren gegrepen. Zelfs de Russisch-gezinde lezers van het *Handelsblad* en de *Rotterdamsche*- en *Amsterdamsche Couranten* kozen het hazepad voor Omer-Pacha, Prim, Klapka, enz., en sommigen, die naauwelijks de eene poort van Kroonstadt waren ingevlugt, liepen de andere al weer uit. Omer-Pacha toch rustte niet. Hij marcheerde met geforceerden pas op Petersburg, en zijne voorhoede werd gekommandeerd door Schamyl!!

Terwijl nu het vreesachtig Europa nog angstig luisterde naar het vreesselijk kanon-gebulder in de nabijheid van Bucharest, of de flikkering meende te zien van de vlammen, die door Turksche of Russische handen (en bij dit laatste dacht men aan Moskau) ontstoken, die stad tot een puinhoop maakten, of — 't zij met spijt of met verholen vreugde — de Russen zag vlugten — terwijl dat Europa zich op 12 November uit Bucharest nog hoorde toeroepen: „*de slag duurt voort — de beslissing is zeer onzeker!*" komt er op den volgenden dag uit dezelfde stad voor het Turksch-gezinde Europa, eene jobsbode, met de klagelijke klagte: „*de Turken hebben hunne stelling bij Oltenitza verlaten, zijn den Donau gerepasseerd en vatteden weder post op den regter oever van den Donau!*"

Menigeen verbeeldde zich, bij het hooren van die retirade, een sprookje van Moeder de Gans te hooren vertellen en schudde ongeloovig het hoofd en toch moest hij er eenig geloof aan hechten; de jobstijding laat schier geen twijfel over. Maar vragen zij: „waarom trekt Omer-Pacha na zulke schitterende wapenfeiten, na de eene overwinning op de andere behaald te hebben, toch terug? Meldde het drie uren lange kanon-gedonder tusschen Oltenitza en Bucharest zijne nederlaag? Is hij een verslagen man? Zijn hem de naauwelijks geplukte laauwren ontroofd? Zijn de Turken die steeds schreeuwden: voorwaarts! van front veranderd en met even veel spoed achter den Donau gevlugt, als zij zich er over spoedden om zich aan den Rus te laten zien?"

Die vragen luiden zeer natuurlijk, maar bepaalde antwoorden zijn er niet op te geven. Sommigen zeggen: „het passeren van den Donau, het aanvallenderwijze ageren en de retirade van Omer-Pacha, geschiedden naar een welberekend en vastgesteld plan." Die *dit* zeggen, hebben een subliem Turksch geloof. Als Omer-Pacha en Prim en Klapka en al de chefs der Turksche armee, langs het hazepad te Konstantinopel mogten aankomen, zouden zij daarin nog altijd eene vlugt zien, die werd uitgevoerd naar den regel van een diep doordacht krijgs-plan! Anderen, die iets minder aan Turko-manie lijden, verzekeren, dat Omer-Pacha door zijne plotselinge verschijning in de Donau-Vorstendommen, alleen een goeden morelen indruk op het hart der Kozakken heeft willen maken, en, dit bereikt hebbende, zijne tenten achter den vloed weder opzocht. Nog anderen gelooven, dat de Turksche Opperbevelhebber, berekenende dat hij weldra voor de overmagt zou moeten wijken, eene vrijwillige retraite verkoos boven een gejaagden aftogt, vooral daar in zulk een geval het passeren van den Donau geen „spelen-varen" zou zijn. En eindelijk worden er gevonden, Russen-vrienden als ze zijn, die fluisteren, wat zij nog niet wel hard op durven zeggen, dat namelijk Omer-Pacha inderdaad door den Russischen Opperbevelhebber achteruitgedrongen, ja, met haastigen spoed, hoewel toch nog tijdig genoeg, over den Donau is *gejaagd*. Ook hier raden wij onzen lezers, om nog een paar dagen te wachten, vóór het een of het ander als waarheid aantenemen. Intusschen zullen wij met hen toch eens nagaan, wat er sedert 1 November, alzoo op het tooneel des oorlogs is voorgevallen. Die oplettend las en bedaard oordeelde, zal, dunkt ons, de volgende feiten kunnen aannemen:

„Op 1 November beproefden de Turken, om op *drie* plaatsen den Donau te passeren — bij Kalarasch, Oltenitza, en Giurgewo. 't Gelukte op de beide eerstgenoemde punten. Omer-Pacha versterkte Oltenitza, en teregt, want die stelling bood op zich zelven groote voordeelen aan. Den 2 en 3 November werden van de Turksche en van de Russische zijde besteed, tot het maken van toebereidselen voor een hoofdtreffen. In den namiddag van 4 November, tastte de Russische Generaal Dannenberg, de Turksche verschansingen aan, doch zonder het beöogde doel te bereiken. De Turken behielden hunne positie. Daags daarna trokken de Russen alle troepen, waarover zij in een omtrek van 20 a 30 mijlen konden beschikken, bij elkander en wel te Budeschti, halver wege tusschen Bucharest en Oltenitza. Hunne flanken waren gedekt door Russische kolonnes, die in de nabijheid van Giurgewo eene vaste stelling in Frateschi hadden ingenomen. Op den 9 November des voormiddags, begon de strijd, die eindigde met de retraite der Turken over den Donau. Of die strijd hevig is geweest, zoo als sommige berigten melden, dan of hij zich meest tot schermutselingen bepaalde, is hoogst onzeker, maar het gevolg daarvan was toch zeer belangrijk. Het bragt de Turken, in plaats van voor of in Kroonstadt, aan den linker-oever van den Donau".

Ziedaar eenige mededeelingen van het tooneel des oorlogs, zoo als wij die, op vrij goede gronden, meenen te mogen geven, en, daar het victorie-gekraai, 't welk alles overschreeuwde, een weinig bedaard is, en velen nu een beter luisterend oor hebben, willen wij bij de gegevene mededeelingen ook eenige beschouwingen voegen:

De Russen — dit weet men — waren vroeg genoeg in de Donau-Vorstendommen, om, zoo veel mogelijk, voorzorgen te nemen tegen den overtogt der Turken over den Donau en zij hadden dien overtogt, zoo niet beletten, dan toch in hooge mate kunnen bemoeijelijken. Dat deden zij niet, althans niet met ernst. Omer-Pacha liet duizende Turken den vloed passeren en 't kostte hem bijna niets. De Russen zagen dat aan, ongeveer zoo als men iemand zijn huis ziet naderen, van wien men vriend noch vijand is. Maar de Rus kon zich toch niet altijd houden, als of hij een vriend zag naderen. Dat deed hij dan ook niet. Zijne voorposten, hier en daar aan den Donau geplaatst, schermutselden, uit kortswijl, met de Turksche troepen, verloren het, op bevel, meest altijd en weken, volgens afspraak, telkens achteruit. Zoo'n voorposten gevechtje, werd nu door de nieuws-vertellers tot eene kleine bataille verdikt, de pers maakte er een moorddadig gevecht van, en als er b. v. 100 Russen werkelijk in het gras beten, drukten de Europesche anti-Russisch gezinde persen er nog een nul bij, en het getal der ontzielde krijgsknechten van den Czaar bedroeg *duizend!* De alzoo gevlugte voorpost-soldaten trokken achteruit op bepaalde punten, en concentreerden zich daar, terwijl van achteren versche hulptroepen uit Rusland, het hoofd-kwartier van den Russischen Opper-bevelhebber versterkten. Zóó kwamen èn de geslagenen èn de overwinnenden in en nabij de plaats, waar de Rus beide wilde hebben, en die zich welligt in stilte reeds verheugde, dat de laatstgenoemden er zoo belust op waren, dáár te zijn.

Zoo arriveerden zij op het punt, waar Gortschakoff hen gaarne wilde zien en dáár werd de wederzijdsche kennismaking voortgezet, en of het nu alleen bij „elkander fixeeren" is gebleven, dan of er wezenlijk is gestreden — de Turken maakten regts om keert en trokken met den „stormpas" weder over den Donau.

Zoo marcheerden de Turken vooruit, onder het victorieroepen der menigte. Hoe weinigen zagen daarin, dat zij, steeds overwinnende gelokt werden ter slagtplaats! Elke Russische voorpost of kleine legerafdeeling, die aangevallen, week en wijkende zich verdedigde en eens weder stand hield, om op nieuw teruggedrongen te worden, gaf tijd aan de Russische leger-corpsen, die in aantogt waren, om ter bestemde plaatse aantekomen, en lokte de Turk op eene plaats, waar het „knibbelspel" zou overgaan in eene geregelde en ernstige bataille. Dit is de Russische taktiek geweest: „Omer-Pacha, en zijne tienduizenden, op een terrein te brengen, waar Gortschakoff zijne magt kon *ontwikkelen* en *gebruiken* — den vijand zoo mogelijk den aftogt benemen en hem dan met eene verpletterende magt kon aanvallen." Was hij verslagen geworden, dan zou het eene drijfjagt naar en in den Donau zijn geweest, die welligt aan duizenden Turken het leven had gekost.

Maar zouden de Russen dan vreedzaam op den regter oever van den Donau zijn gebleven om den vertrekkenden Halven Maan natezien?

Dat is eene gewigtige vraag.

Er zijn, die vastelijk geloofden, dat Gortschakoff met de Turken, bij eene overhaaste vlugt van dezen over den Donau zou zijn getrokken, om het bloedig drama, door de Turken in de Vorstendommen begonnen, dáár verder voort- en zoo mogelijk af te spelen. Het laatste bedrijf zou dan hebben voorgesteld: de Czaar, de voorwaarden schrijvende, op welke hij zijn oorlogszwaard, over Turkije opgeheven, weder in de schede beloofde te steken en den Sultan daaronder teekenende — fiat!

Omer-Pacha's retraite echter, als zij zich ten minste in allen deele bevestigt, heeft veler verwachting verijdeld en hoogstwaarschijnlijk ook den Russen eene, welligt verdrietige, misrekening doen maken. De oorlog heeft daardoor weder een geheel ander aanzien verkregen, en, wat er nu gebeuren zal, is wel degelijk een raadsel. Daarover zal een gedeelte der Europesche pers wel weder veel dwaasheid uitkramen. Te verwonderen is het, dat de Engelsche dagbladen, en bij name de *Times*, zoo klakkeloos alles vertellen, wat hen van het oorlogstooneel wordt gemeld, of, 't geen erger zou zijn — dat genoemd blad zich tijdingen laat geven, die toch slechts een paar dagen geloofs, maar ontsteltenis genoeg en tot veler schade, kunnen beleven. En dan leest men nog, dat de *Times* een zijner vertrouwden naar de Vorstendommen zond, ten einde rapporten aangaande den oorlog in te zenden. Dat moet wel een *vertrouwde* zijn! De Fransche pers is ook Turksch-gezind, trouwens dit kan ook niet wel anders, daar Engeland en Frankrijk den oorlog onregtvaardig, althans aan de Russische zijde, noemen. Maar opmerkelijk is het, dat de Weener dagbladen geene ingenomenheid toonen aangaande Rusland's voorspoed. Die van 16 November hadden nog geen woord van Omer-Pacha's retirade. De half officiële *Oesterr. Corr.* geeft schier nooit eenig berigt van het tooneel des oorlogs en de Wanderer is de Turken veelal gunstig. Maar alles heeft zijne redenen! Oostenrijk zegt voorzorgen te moeten nemen en die zonden onnoodig worden, als Omer-Pacha achter den Donau stond. Sommigen echter meenen, dat de bewuste voorzorgen, zoo 't heet tegen de overmoed der Turken, eigenlijk beraamd worden tegen de revolutionnaire propaganda in Oostenrijk zelve, en dan begrijpt men, waarom de Weener dagbladen, boven welke ook altijd het zwaard van Damocles zweeft, zoo zorgvuldig zwijgen van de wonderlijke Turksche retirade. De Fransche beurs was gevoelig over de achterwaardsche beweging der Turken. Waarom? Onzes inzien, wijl daardoor te eerder eene krachtige demonstratie van Engeland en Frankrijk te wachten is. Deze meening versterken wij, door het berigt, dat te Constantinopel eene aanbesteding voor de vereenigde vloten, ook in de Zwarte Zee, is uitgeschreven. Zou Rusland, in de verschijning van genoemde vloot, daar ter plaatse eene oorlogs-verklaring zien? Waarschijnlijk nog niet, terwijl het inmiddels voortgaat, met alles te doen, wat noodig is tot onderwerping van Turkije. Engeland en Frankrijk zullen den Sultan zoo lang *willen* helpen, tot dat zij gereed zijn om dit *daadwerkelijk* te toonen, en op dat tijdstip is welligt Rusland voldaan.

De Keizer van Frankrijk hield dezer dagen feesten te Fontaineblau en verzocht daar ook de Russische gezant, den heer de Kisseleff. Zou hij er gaan of niet? Die vraag bragt alle politieke hoofden te Parijs in beweging, en waarlijk zij had gewigt! „De gezant zal er stellig niet verschijnen!" was het advies der geleerdste diplomaten, doch het geschiedde anders. De heer de Kisseleff vertoonde zich te Fontaineblau voor 't aangezigt van Napoleon III.

„Men kan nergens staat op maken", zuchten vele staatkundige tinnegieters in de Parijsche estaminets.

In Engeland houdt men kabinets-raden, die uren lang aanhouden, maar wat daarin wordt besproken, blijft een geheim.

De kerkelijke kwestie in Duitschland, waaraan wij ons jongst „Overzigt" bijna geheel toewijdden, is eene schrede nader gekomen tot — welligt nog grooter verwikkeling! Wij meldden, dat de Badensche Regerings-raad, de heer Burger, die zijn naam op de officiële verordeningen van den Aartsbisschop van Freiburg moest zetten, zouden die van eenige kracht zijn, door dien kerkvoogd in den ban werd gedaan, bijna gelijkelijk met de leden van den Opper-kerkeraad — een collegie, door de Regering ingesteld. Zie hier eenige bijzonderheden dienaangaande: Op den 10 November liet zich de Vicarius-Generaal van den Aarts-bisschop bij den Stads-directeur Burger aanmelden en vroeg dezen: „of hij plan had, om de taak, hem door den Groot-Hertog opgedragen, ten uitvoer te brengen?" — De heer Burger antwoordde; dat hij de commissie, hem toevertrouwd, reeds had aanvaard, waarop de geestelijke hem een verzegeld pakketje overhandigde, welks inhoud hij, zoo 't scheen, niet kende. De Directeur opende dat onmiddelijk, en vond daarin de mededeeling, dat, wegens zijn onkerkelijken zin (dat is: wegens zijne trouw aan den Groot-Hertog) *de excommunicatio major* over hem was uitgesproken. De heer Burger verzocht den Vicarius, om het overhandigde geschrift terug te nemen, in welk geval hij rekenen zou, dat er niets was geschied, maar de geestelijke ijveraar, (want hij is één van hen, die den grijzen Aarts-bisschop beheerschen) antwoordde niet en vertrok. Een oogenblik later kwam hij echter terug, met het berigt, dat de Aarts-bisschop bij zijn voornemen bleef en de excommunicatie niet introk. Maar nu maakte de Directeur gebruik van zijne volmagt en sloeg den Vicarius-Generaal in eene geldboete. Het publiek, dat al spoedig met deze zaak bekend geraakte, was hoogst verontwaardigd over die vermetelheid van den kerkvoogd, te meer, daar de Heer Burger een zeer geacht man en naauwgezet Catholijk is, en van daar, dat er Zondag acht dagen geleden eene groote menigte volks naar de kerk stroomde, ten einde den ban te hooren uitspreken over de leden van den Opper-kerkenraad en den Directeur. Te vergeefs echter. Geen woord over den ban. Maar hij werd toch uitgesproken! In de week wordt er, des morgens te 6 uur, in de Domkerk eene vroegdienst gehouden, meest voor de dienstbare klasse. Voor deze werd het eerst de banvloek over straks genoemde personen uitgesproken! Naar men verzekert, zou de Aartsbisschop zich met zijn Domkapittel te Sigmaringen, onder Pruissisch gebied, behoorende, vestigen, terwijl ook het gerucht in omloop is, dat de Jezuïten uit het Groot-Hertogdom zullen worden verwijderd. Hoe 't zij — de toestand is ernstig. De Regering schijnt zich met allen ernst op haar standpunt te zullen handhaven, en de Aartsbisschop wil niet wijken. Hij ontving, na het gebeurde, een bezoek van den Bisschop van Mainz. Om hem tot toegevendheid of tot hardnekkig verzet te raden? De bevolking van Baden — zoo zegt men — hoopt, dat de Regering kracht blijve toonen en, des noods, tot het uiterste overga, en de bedaarden in

den lande wenschen, dat Pius IX een prelaat zende, die de treurige geschillen tot eene minnelijke schikking leide. Als van wederzijden toegegeven wordt, wat zonder wezenlijke krenking van elk gezag kan geschieden, dan is eene verzoening meestal mogelijk, en Rome toch weet altijd een middel te kiezen, dat te ver gedreven ijver van zijn Geestelijken vergoelijkt en tevens onschadelijk maakt. Om dat te verkrijgen, is het noodig, dat het wereldlijk gezag zich behoorlijk doe gelden. Beter is het echter, dat het zulks bij tijds doe, en de Badensche Regering geeft in dit opzigt eene zeer nuttige waarschuwing.

Wij eindigen dit Overzigt met deze regelen: volgens de jongste berigten, zou Omer-Pacha over den Donau terug getrokken zijn, op stellige order van de Verhevene Porte om elk „beslissend gevecht" te ontwijken.

Engeland zou aan Frankrijk hebben voorgesteld, om geen oorlogschip in de Zwarte Zee te zenden, zoo lang Rusland in de Donau-Vorstendommen bleef.

Het laatste gelooven wij eerder dan het eerste. Beide berigten kunnen echter waar zijn.

De Koningin van Portugal is in 't kraambed overleden en de Graaf van Isenburg, die den Minister van Hassenpflug op straat mishandelde, is *gek.*

BINNENLANDSCHE BERIGTEN

TWEEDE KAMER.

In de zitting der Tweede Kamer van 17 dezer zijn de algemeene beraadslagingen voortgezet over het wetsontwerp tot bekrachtiging der met de Ned. Handel-Maatschappij geslotene overeenkomst. Dit ontwerp is in de zitting van den 18 *aangenomen* met 58 tegen 5 stemmen. *Tegen* de heeren: Jespers, Meeussen, graaf Schimmelpenninck, Hugenholtz en Stolte. In deze laatste zitting is wederom ingekomen een adres tot ondersteuning van het voorstel des heeren Thorbecke c. s.

De commissie van rapporteurs, bestaande uit de heeren Wintgens, v. Nispen, Bots, Hengst en de Brauw (terwijl de heer Strens in die hoedanigheid is vervangen) heeft, bij eindverslag, berigt dat het nader onderzoek van het *zevende* hoofdstuk der staatsbegrooting (r. k. eeredienst) geene aanleiding had gegeven tot bedenkingen. De commissie heeft gemeend zich van een eigen oordeel over de voordragt te moeten onthouden.

Zitting van 19 *Nov.*

Bij de Kamer zijn wederom ingekomen vijf adressen ter aanprijzing van het voorstel van den heer Thorbecke c. s.

Bij de beraadslaging over de vraag, of het bedoelde voorstel al of niet in overweging zal worden genomen, heeft de Minister van finantien in de eerste plaats het woord opgenomen, ten einde te verklaren, dat de regering zich geenszins verlangt te verzetten tegen het in beraadslaging nemen van deze voordragt. Z. Exc. heeft gemeend, dat eene opzettelijke en openbare overweging kan strekken, om haar in een helder daglicht te stellen, en te doen uitkomen, wat het wel begrepen belang des lands in dit opzigt vereischt, of gedoogt. Hij heeft verklaard, dat de regering daarbij rekent op de wijsheid der vergadering, die dan ook, door haar op Woensdag ll. genomen besluit, heeft bewezen, dat zij, met het in overweging nemen van het onderwerpelijk voorstel het tijdig tot stand brengen der staatsbegrooting geenszins onmogelijk zou willen maken, of te weeg brengen, dat deze begrooting met eene niet wenschelijke overhaasting bij de Eerste Kamer zou moeten worden ingediend; — dat de Regering er op rekent, dat de Kamer in hare wijsheid de ongelegenheden zal weten te verhoeden, welke daaruit zouden kunnen voortvloeijen.

De hh. van der Brugghen en van Lennep hebben zich verklaard tegen het in overweging nemen der onderwerpelijke voordragt, als ontijdig, en, uit haren aard, ongenoegzaam, om het beoogde doel, de ontheffing der mindere klasse, te bereiken. De heeren: Donker, Rijk, v. Golstein, Groen, v. Nispen en Sloet hebben zich verklaard voor het in overweging nemen van het voorstel, maar op zeer verschillende gronden. Vrij algemeen verlangden zij eene openbare behandeling dezer aangelegenheid, hoewel de vier eerstgenoemden al dadelijk te kennen gaven, dat zij niet gunstig te dien aanzien gestemd waren. De heer v. Nispen heeft zich omtrent dit laatste punt nog niet verklaard, doch de heer Sloet heeft er zich, voor de verbetering van den toestand der arbeidende klasse, zeer gunstige gevolgen van voorgesteld.

De heer Thorbecke heeft de vorige sprekers beantwoord en daarbij het voorstel eenigermate toegelicht. Hij heeft het voorstel zelf niet behandeld, maar de redenen, die zijn aangevoerd tegen het in overweging nemen van hetzelve, bestreden, en geoordeeld, dat het geenszins behoorde te worden ter zijde gesteld 1o. omdat het was ontijdig, 2o. omdat het was een populair voorstel, en 3o. omdat het eene politieke strekking had.

Op voorstel van den heer Schimmelpenninck v. d. Oije zijn de beraadslagingen gesloten, waarna met 55 tegen 3 stemmen beslist is, dat het voorstel in overweging zou worden genomen. *Tegen* hebben gestemd de heeren van Lennep, v. d. Brugghen en Vening.

Zitting van 21 *Nov.*

Heden zijn ingekomen eenige verzoekschriften tot ondersteuning van het voorstel des heeren Thorbecke c. s., en een van de Kamer van koophandel en fabrieken te Rotterdam, houdende beschouwingen over de bij dat voorstel voorgedragen afschaffing der tonnegelden.

De Kamer heeft den heer Mr. H. Provo Kluit, als 1en kandidaat, geplaatst op de voordragt voor een raadsheer in den Hoogen Raad.

— Met de uitgifte der nieuwe muntbiljetten zal een aanvang gemaakt worden, den 5 Dec. 1853, en deze uitgifte heeft plaats bij de Nederlandsche Bank. De nog in omloop zijnde muntbiljetten worden ingetrokken en door de nieuwe vervangen bij de Nederlandsche Bank, van den 5 tot en met den laatsten Dec. 1853. Deze muntbiljetten zullen echter nog gedurende het geheele jaar 1854 bij de schatkist in betaling worden aangenomen en blijven tot het einde van den tijd der verjaring en alzoo tot 31 Dec., 1855 inwisselbaar bij de Nederlandsche Bank.

— Z. M. de Koning wil pogingen in het werk stellen om betere arbeiders-woningen daar te stellen, en heeft daartoe de voorlichting verzocht van het Koninklijk Instituut van Ingenieurs.

— De prijs van den wijn is tegenwoordig bijzonder hoog, en men voorspelt dat dezelve nog veel meer zal rijzen.

— Men schrijft d. d. den 18 Nov. uit Maastricht:

„In den nacht van den 16 op 17 dezer was het gehucht Sibbe, gemeente Oudvalkenburg, het tooneel eener misdaad, waarvan het boosaardig opzet, door tegenwoordigheid van geest, gelukkig is verijdeld. Dien nacht werd een huisgezin, bestaande uit man, vrouw en 3 kinderen, onaangenaam verrast, door de inbreking in hunne woning door 4 personen, allen tot aan de tanden gewapend. — Al dadelijk werden er bedreigingen van moord geuit, terwijl men reeds een aanvang met geweldadigheden maakte. — De zoo op het lijf gevallen bewoners aarzelden echter geen oogenblik, tot het stellen van tegenweer, met dat gelukkig gevolg, dat een der boosdoeners werd gewond, een tweede werd overrompeld en vastgehouden, terwijl de twee overigen de vlugt door een venster namen. — Inmiddels, op het roepen om hulp, kwamen meerdere personen toeschieten, door wier bijstand het mogt gelukken de twee boosdoeners te boeijen en ze in dien toestand over te geven aan de manschappen der maréchaussée, te Valkenburg gestationneerd. — Van de twee voortvlugtigen is er bereids een achterhaald, en dezen morgen zijn alle drie hier in verzekerde bewaring gebragt. — Een hunner is een pas ontslagen, voor 8 jaren veroordeeld geweest zijnde, misdadiger.

— De arr. Regtbank te Amsterdam heeft den heer S. A. Dwars, schrijver van een werkje getiteld: *de vermakelijke en curieuse Roomsche poppenkast, rarekiek*, enz., veroordeeld tot 6 maanden eenzame opsluiting en *f* 250 boete. De in beslag genomen exemplaren zijn verbeurd verklaard.

— De Min. van Oorlog heeft alle korpsen aangeschreven om voorbehoedmiddelen in acht te nemen tegen de cholera, als: noodige rust voor de manschappen, warme kleeding, alleen bij goed weder exerceren, warme voeten, luchtruimte in de kazernes, goed en rijp voedsel, specerijen in het middageten, bij koud en nat weder vervroeging van avond-appel, enz. — Genoemde Minister heeft bevolen, dat om de duurte der levensmiddelen, de gehuwde militairen zullen ontvangen hun te goed in hun kleedings-en reparatie fonds.

— Uit Gorkum schrijft men van den 19 Nov., dat zich des morgens de heer S. P., luit. der artillerie, door een pistoolschot van het leven heeft beroofd; de aanleiding er toe is niet bekend. Hij was eerst sedert 2 dagen daar in garnizoen en bewoonde nog een logement. — Te Nijmegen heeft zich de luit. *de Q.*, aldaar uit het W. Ind leger gedetacheerd, ook met een pistoolschot van 't leven geroofd, wegens een afgesprongen huwelijksplan.

— Bij de centrale cholera-commissie te Amsterdam zijn op den 20 en 21 Nov. aangegeven 7 cholera-lijders en 6 overledenen.

's Gravenhage, 17 Nov. Heden wordt door het uitsteken der vlaggen van de openbare gebouwen de 40ste verjaardag van de herstelling der onafhankelijkheid in het jaar 1813 in de residentie herdacht.

— In de zitting van den gemeenteraad alhier, van eergisteren, is door de heeren de Pinto, van der Duijn en Gebel een voorstel gedaan, strekkende tot het indienen van een adres aan den Koning en aan de beide Kamers der Staten-Generaal, ter opheffing der wettelijke bepalingen, welke de uitoefening der vrije visscherij in den weg staan.

Amsterdam, 19 Nov. Te Dordrecht is de cholera thans volkomen geweken. In het geheel zijn aangetast 141 personen, waarvan 83 overleden. Op eene bevolking van 22,000 zielen mag dit getal bij vergelijking, matig gerekend worden. Sedert 26 Sept. ll. zijn bijna 5000 portiën soep uitgereikt aan de minvermogende klasse.

— De *Staats-Courant* deelt heden een uitvoerig verslag mede van hetgeen de commissie voor de *geologische kaart van Nederland* (de heeren van Breda, Miquel en Staring) en hare correspondenten en andere deskundigen, in het afgeloopen jaar, van Oct. 1852 tot Oct. 53 ten opzigte der aan hen opgedragen taak, heeft verrigt. Daaruit blijkt o. a., dat door haar op het paviljoen te Haarlem, thans eene verzameling van voorwerpen is bijeengebragt, die reeds meer dan 5000 nummers telt, en daaronder een 50tal met 10 tot 100 onderdeelen, en dat de catalogus der voorwerpen in druk verkrijgbaar is gesteld.

21 Nov. Te Utrecht zijn sedert den 12 dezer zes cholera-gevallen aangegeven.

— Te Rotterdam zijn den 18 dezer aangegeven 2 cholera-lijders, 4 overledenen en 3 hersteldden. Den 19, 1 lijder.

— Te Gouda zijn sedert den 15 geene nieuwe cholera-gevallen voorgekomen

— Gisteren avond omstreeks 8 ure had tusschen Muiden en Weesp een verschrikkelijk ongeluk plaats. Klaas Abkouer, werkman op de buitenplaats van den heer mr. S. P. Lipman en wonende te Muiderberg, keerde met zijne vrouw en vijf kinderen van Loenen, alwaar het gezelschap het bruiloftsfeest van den oudsten zoon des gezins had bijgewoond, huiswaarts, toen op den weg de wagen, waarin die personen zich bevonden, in het water geraakte, met dat jammerlijk gevolg dat alleen de vader kon gered worden, terwijl de moeder en de vijf kinderen, waarvan de oudste eene dochter van 29 en de jongste eene dochter van 10 jaar, hunnen dood in de rivier vonden.

Rotterdam, 18 Nov. Gisteren morgen omstreeks 10 ure, stortte een meisje van 3 jaren, (dat terwijl hare moeder uit schoonmaken was, bij eene bloedverwant bewaard werd,) uit een venster der tweede verdieping van een huis in de Prinsenstraat alhier. Het kind is terstond na den val overleden.

Oosterhout, 16 Nov. Heden morgen heeft in de gemeente Raamsdonk een hevige brand gewoed. In minder dan twee uren waren 3 bouwmanswoningen en 2 schuren met al het zich daarin bevindend hooi, granen en bouwmansgereedschappen in de asch gelegd. Drie koeijen en een paard zijn bij den brand omgekomen. De oorzaak is onbekend.

Helder, 17 Nov. Hoezeer de vangst van schelvisch, bij gebrek aan genoegzamen voorraad van het geschikte aas niet zeer groot is te noemen, wordt toch het grootste deel der vangst door de visschers tegen hooge prijzen uitgevoerd. Versch gevangen, worden zij na van het ingewand ontdaan te zijn, op zee reeds in vaten gelegd en met een weinig zout besprengd en zoo digtgekuipt, per stoomboot van hier en vervolgens per spoortrein naar Duitschland uitgevoerd.

Luxemburg, 17 Nov. Gisteren hebben in deze stad, op het Willemsplein, eenige zamenscholingen plaats gehad, die nog al een dreigend aanzien hadden en wier doel was eene volksmanifestatie, om van de kamer der afgevaardigden eene wet aan te vragen, houdende verbod van uitvoer van granen over de Fransche grenzen. Frankrijk namelijk doet belangrijke aankoopen van granen in het groothertogdom, en te regt of te onregt schrijft men daaraan het stijgen der prijzen toe.

Doeveren, 16 Nov. Op nieuw werd hier gisteren een geslagt rund gevonden. Ook nu zijn de pooten met schenkels en bouten en zoo veel vleesch mogelijk, er afgesneden (zonder te villen). Men vermoedt dat er een complot veedieven bestaat, dat niet in de onmiddelijke nabijheid van dit dorp zijn verblijf houdt.

Groningen, 21 Nov. Sedert onze laatste opgave is alhier op eergisteren één cholera-lijder aangegeven en op gisteren één overleden, terwijl er geene is hersteld, blijvende alzoo ook heden vijf lijders in behandeling.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Al de Russen die te Parijs gevestigd zijn, hebben eene waarschuwing bekomen zich gereed te houden elk oogenblik te vertrekken, wanneer de omstandigheden dit vereischen.

— Te Angers, Toulouse en Nantes zijn op nieuw inhechtenisnemingen en huiszoekingen bewerkstelligd.

— Op den spoorweg van Bordeaux is weder een ongeluk voorgevallen. Bij Angouléme stiet een passagiers-trein tegen een goederentrein; enkele personen zijn daarbij gekwetst.

Parijs, 18 Nov. De beurs was heden minder gunstig gestemd, nu de tijdingen niet meer zoo voordeelig voor de Turken zijn. Zou dit in verband staan met de vrees, dat de mogendheden zich eerder in den strijd zullen moeten mengen, als de Russische wapenen zegevieren?

— Men verzekert dat de Engelschen te Parijs eene zeer prachtige Protestansche ke k willen doen bouwen.

ENGELAND.

De Protestansche Vereeniging te Dublin heeft het door den lord-luitenant van Ierland geweigerde rekwest door tusschenkomst van lord Palmerston aan H. M. de Koningin opgezonden. De ongunstige uitslag dien deze bekende aangelegenheid te Dublin voor den verongelijkte gehad heeft, schijnt de ultramontanen aangemoedigd te hebben om verder te gaan en om, steunende op de kracht van een precedent, in een der kleine steden van Engeland over te brengen wat in Ierland gelukt was. Dien ten gevolge verbood de mayor of burgemeester der stad Winsall in Stratfort, 115 eng. mijlen (3 uren) van Londen, het houden van eene Protestantsche voorlezing, op grond dat het Roomsch-Iersch gepeupel gedreigd had, de rust te zullen verstoren. De aangekondigde vergadering was dus eene aanleiding tot rustverstoring. De burgemeester behoort tot de vrienden van den Dublinschen regter O'Callaghan. Dit geschiedt in Engeland!

— Op de Noorder spoorweglijn is weder een trein tegen een anderen gestoomd, ten gevolge van het breken der as van een wagen, waardoor de eene trein uit het spoor geraakte en in dat hetwelk voor den anderen is bestemd. Eenige reizigers zijn deerlijk gewond.

— Het schijnt zich te bevestigen, dat de Engelsche werklieden in de Russische scheepsdokken hun ontslag gekregen hebben, tenzij zij genaturaliseerd wenschten te worden.

— De *Amst. Ct.* meldt het volgende berigt uit Londen. Bij het vertrek der post, verzekerde men dat er van het Engelsche gouvernement openlijke kennisgeving was geschied tot eene werving van 10,000 zeelieden, en men bragt hiermede in verband de geruchten, dat de vereenigde vloten de Zwarte zee zouden zijn ingestevend. Dit gerucht was versterkt door het betoog van den *Times*, dat alle tractaten, en dus ook dat waarbij de Zwarte zee voor vreemde oorlogschepen gesloten is, vervallen verklaard worden.

Londen, 17 Nov. Onlangs zijn een paar dozijn allerliefste, sierlijke en tevens soliede gebouwde huizen van papier maché uit de fabrijk der heeren Bielsfeld naar Australie verzonden.

— Omtrent de zaak tusschen den regter te Dublin en den uitdeeler van Protestantsche vlugschriften, den heer Smith, wordt thans nog uit Ierland berigt dat op aanvrage van den advocaat van Smith, het hof (*Queen's Bench*) O'Callaghan gelast heeft om de stukken over te leggen, waarbij aan den veroordeelden het stellen van een borgtogt opgelegd werd benevens de gronden van het uitgesproken vonnis. Men kan thans verwachten dat deze zaak in de aanstaande parlements-zitting, aanleiding tot scherpe debatten zal geven.

DUITSCHLAND.

Naar men verneemt, heeft het hooggeregtshof van appel zich onbevoegd verklaard kennis te nemen der zaak van den Minister Hassenpflug tegen den graaf von Isenburg, en haar als eene eenvoudige policie-zaak naar de regtbank van Fulda verwezen.

— In Pruissen wordt een ministerie van marine opgerigt, het hoofd van dat departement zal de „admiraliteit" onder zijne bevelen hebben.

— Uit Hannover verneemt men, dat de heer von Lutken geslaagd is in het zamenstellen van een nieuw kabinet.

— In het groothertogdom Baden blijft de spanning tusschen de regering en de geestelijkheid bestaan. De aartsbisschop van Freiburg zal zich voorloopig naar Sigmaringen begeven. De geestelijken, die in de kerk te Freiburg de excommunicatie van dr. Burger hebben verkondigd, moeten die daad van verzet tegen de regeringsbesluiten met gevangenisstraf boeten.

Weenen, 18 Nov. Eene waarschuwing is aan onze bladen gezonden, om voorzigtig te zijn met hunne mededeelingen omtrent het oorlogstooneel aan den Donau.

Berlijn, 18 Nov. Bijzondere berigten uit Weenen melden, dat tot handhaving van de zekerheid der Oostenrijksche grenzen en tot instandhouding van het onzijdigheids-beginsel, bij Temeswar een Oostenrijksch observatieleger zal worden bijeengetrokken.

Karlsruhe, 19 Nov. Men verneemt, dat Oostenrijk zijne bemiddeling heeft aangeboden ter beslechting van het tusschen de regering van het groothertogdom Baden en den aarts-bisschop van Freiburg bestaande geschil, en dat die bemiddeling door genoemd geestelijk opperhoofd is aangenomen. Evenwel heeft de Badensche regering de strengste bevelen gegeven, om de aanmatiging van dien Aarts-bisschop met kracht tegen te gaan. De Katholijke bevolking van het groot-hertogdom toont weinig belangstelling in de ultra-montaansche partij, die steeds de hoop voedt de gemoederen te zien verbitteren en opruijen.

— Bij regerings-besluit is den Jezuiten aangezegd binnen tien dagen het land te verlaten.

ITALIE.

De groothertog van Toskane is den 9 in zijne hoofdstad Florence teruggekeerd. Men verneemt dat het doel zijner reis was, zich met den Paus en Koning Ferdinand te verstaan over het nemen van maatregelen, wanneer buitengewone gegebeurtenissen zich in Italie mogten voordoen.

DENEMARKEN.

In de zitting van den 15. Nov. heeft de Deensche *Folkething* het jaargeld voor prins Chritiaan van Denemarken goedgekeurd, maar eene bepaling er bijgevoegd, dat de prins verder geen traktement zou bekomen voor de betrekkingen, die hem mogten worden opgedragen. De minister heeft echter verklaard zulk eene bepaling niet aan de goedkeuring des Konings te kunnen onderwerpen.

ZWEDEN en NOORWEGEN.

Christianaposten berigt, dat in Noorwegen aan de Mormonen de uitoefening hunner Godsdienst verboden is.

RUSLAND.

Volgens berigten te Portsmouth ontvangen, zou de Russische vloot in de Oostzee gedeeltelijk onttakeld worden, en geloofde men, dat bij de strenge vorst, die ingevallen is, de schepen ingevroren zijn.

— De Keizer laat zijne troepen, die nog niet naar het tooneel des oorlogs zijn vertrokken, in de krijgsbeweging oefenen, en heeft zijne tevredenheid betuigd over den goeden geest die hen bezielt. Tot dus verre heeft men niet vernomen, dat de legerkorpsen van het noorden des rijks naar het zuiden zijn gezonden. — Op last des Keizers worden drie groote stoomoorlogschepen, van 84 stukken ieder, gebouwd. De machines van 500 paardenkracht worden in inlandsche fabrieken vervaardigd.

— Vorst Menzikoff, die in de Oostersche kwestie, vooral bij den aanvang, eene zeer belangrijke rol heeft gespeeld, is thans 70 jaar oud, van middelmatige gestalte, met melkwit zeer kort haar, een hoog voorhoofd, afgemeten gelaatstrekken en een vurig oog. Hij heeft nooit zijn portret willen laten maken. Zijne houding is fier, doch hij hinkt een weinig ten gevolge van eene bij het beleg van Warna, in 1829, bekomen wond. De vorst is een der rijkste grondeigenaren van geheel het Russische rijk en telt zijne lijfeigenen, bij duizenden. Dagelijks neemt zijn rijkdom toe. Zijne zuinigheid is zonder weêrgâ, en slaat soms tot vrekkigheid over, hoezeer hij bij feestelijke gelegenheden een schitterenden bedienden-stoet en kostbare ekwipaadjen ten toon spreidt. Hij bewoont te Petersburg een prachtig paleis, dat met ongehoorde weelde is gestoffeerd. Steeds is hij omringd van talrijke adjudanten, overladen met paarlen en goud. Een bijzondere trek in dien merkwaardigen man is zijn afkeer van vreemdelingen. Nooit heeft een vreemdeling, zelf niet een gezant, den drempel van zijn paleis overschreden. Vorst Menzikoff is ruw, doch zwak tevens; beleedigt men hem, dan wordt hij al spoedig onbeschoft. Het is een man van groot talent en onbedwingbare geestkracht. De vorst is gehuwd met eene vorstin Dolgorucki, die hem een zoon en eene dochter heeft geschonken.

TURKIJE.

Volgens een telegrafisch berigt uit Weenen, is het Russische legerkorps onder bevel van generaal Osten-Sacken, 50,000 man sterk, den Pruth overgetrokken en reeds Jassy gepasseerd.

— Uit den *Wanderer* deelen wij mede dat op 9 dezer 7 à 8000 man Russen bezit hebben genomen van een verheven punt nabij Frateschti, op twee uren afstand van Giurgewo, — dat het Russische hoofdkwartier zich dien dag bevond te Budesch-

ti, 4 mijlen van Bucharest, in de rigting van Oltenitza, en dat den volgenden dag de diplomatieke kanselarij derwaarts zou worden overgebragt.

— De Turksche vloot is naar de Zwarte Zee uitgezeild.

— Een telegrafisch berigt uit Weenen meldt, dat de Cirkassiërs zich hebben meester gemaakt van den eenigen goeden militairen weg, die in den Kaukasus bestaat.

— De Porte heeft den vorst van Servië opgeëischt zich te verklaren; mogt die vorst Turkschgezind zijn, dan zullen de Servische vestingen van Turksche bezetting worden voorzien. De vorst wil echter onzijdig blijven.

— De Turken hebben, zonder nieuw gevecht, en zonder zelfs door de Russen belemmerd te worden, de stelling ontruimd, die zij op den linker Donau-oever hadden ingenomen; zij hebben de quarantaine-gebouwen, van waar zij den levendigen aanval op 4 Nov. deden, als ook de verschansingen aldaar door hen opgerigt doen springen, en zijn vervolgens rustig naar den regter-oever teruggetogen.

— De verovering van het fort Dhektief-Kale in Azië door de Turken berokkende aan de Russen een verlies van 1000 man, behalve van een groot aantal wapenen en krijgsvoorraad.

— De Turken die bij Oltenitza den Donau zijn overgetrokken, zijn sterk 17,000 man voetvolk, 3600 man *bachi-bozouk* (ongeregelde troepen) en 4000 artilleristen. Men zegt dat generaal Prim deze voorhoede kommandeert, in afwachting van de komst van generaal Klapka, het hoofd van den Hongaarschen opstand in 1848.

— Het *Frankf. Journal* geeft als inlichting op den overal gunstig afgeloopen overtogt van den Donau door de Turken, dat de linkeroever dier rivier op alle geschikte overgangspunten wordt bestreken door de Turksche vestingen op den regteroever gelegen; vorst Gortchakoff heeft zijne troepen niet aan het vuur dier vestingen willen prijs geven, van daar dat hij zich om Bucharest heeft geconcentreerd, en den overtogt der Turken niet verhinderd. Wat de beweging van Omer-Pacha aangaat, ze zal door hem zijn gedaan, om aan den ijver zijner troepen eenigzins te voldoen, of de oorlogspartij te Konstantinopel te gelieven, die zijne werkeloosheid niet gunstig zou blijven aanzien.

— De tijding dat de Turken door Bucharest zouden zijn getrokken en de stad op drie plaatsen in brand zouden hebben gestoken, blijkt geheel onwaar te zijn.

— De Christenen in Turkije worden door de Turken zeer onderdrukt. Op sommige plaatsen durven zij hunne woning niet meer verlaten, zijn zij tot den strengsten handen-arbeid verpligt, en verkeeren in voortdurend levensgevaar, zonder ooit bij de autoriteiten regt te kunnen verkrijgen.

ZWITSERLAND.

De openbare aandacht is gevestigd op de inhechtenisneming van een persoon die, te regt of ten onregte, beschuldigd wordt Oostenrijksch spion te zijn. Hij werd den 9 dezer in het kanton Tessino gearresteerd. Men verneemt dat de bedoelde persoon te Como tot een vrij aanzienlijken stand behoort. Zijn naam is Contini.

— Sinds geruimentijd was de stad Génève geheel in gisting. De man, die sinds 1846 het roer van staat geheel in handen had, die de radikale partij ten zetel verheven, in 1847 den Sonderbund en dus de Jesuiten het heftigst had bestreden, James Fazy, had in den laatsten tijd steun gezocht juist bij de ultramontanen, omdat het grootste deel der radikalen zich tegen hem had verklaard. Van daar was aan de Jesuiten veel toegegeven, maar tevens in het Vaderland van Calvijn eene spanning ontstaan, die voor Fazy verderfelijk moest worden. Had de radikaal Fazy zich aangesloten aan zijne vroegere vijanden de ultramontanen, de zich van hem afscheidende radikalen vonden in de conservatieven gereeden steun; tusschen deze zonderlinge bondgenooten moest den 14 de strijd aanvangen, op welken dag de hernieuwing van den Staatsraad, het uitvoerend bewind van het kanton, moest geschieden. De oppositie, de zuivere protestantsche partij, heeft gezegevierd. Van de 10,000 stemmen heeft James Fazy slechts 4,700 verkregen, zijn tegenpartij Castoldi had er 5,400.

SPANJE.

Eene bende van 35 Carlisten is in Katalonië doorgedrongen. Onmiddellijk zijn troepen afgezonden om hen te vervolgen, en te beletten dat de bende niet aangroeije. Men zegt, dat de verwikkelingen der Oostersche kwestie hersenschimmige hoop hebben doen ontstaan bij eenige personen der Carlistische partij.

PORTUGAL.

In den avond van 8 dezer werd te Lissabon een schok van aardbeving waargenomen.

— Den 15 November is de Koningin van Portugal in het kraambed overleden. Donna Maria de Gloria Jozuna Leopoldina Isidora de Gruz Frederika Xaviera da Mechaela Gabriela Rafaela Louisa Conzaga, Koningin van Portugal en Algarvië, was geboren den 4 April 1819 en bereikte dus den ouderdom van 34 jaren.

— Onmiddelijk na het overlijden der Koningin is een regerings-raad benoemd, om gedurende de minderjarigheid van den kroonprins, 16 jaren oud, de teugels van het bewind te voeren. Deze raad heeft den Koning-gemaal tot voorzitter.

ZUID-AMERIKA.

Den 25 Sept. heeft de Keizer van Brazillië in persoon de zitting der wetgevende kamers gesloten, en bij die gelegenheid onder anderen gezegd: „Mijne regering zal voortgaan, met kracht en volharding den slavenhandel te beteugelen.”

DRENTHE.

Assen, 23 Nov. De Raad der gemeente Meppel, door HH. Ged. Staten uitgenoodigd zijnde, om, met intrekking van het door denzelven genomen betrekkelijk besluit, alnog te bepalen, dat de onder 's Konings goedkeuring vastgestelde jaarwedden van den Burgemeester, de Wethouders, den Secretaris en den Gemeente-ontvanger, zullen gerekend worden in te gaan met 1 Jan. 1852, is bij het eenmaal genomen besluit verbleven, dat deze jaarwedden met de dagteekening van 's Konings goedkeuring zullen ingaan. Verder heeft de Raad besloten, een adres aan den Koning in te dienen, ten einde de jaarwedde van den Burgemeester op ƒ 600-„ en niet op ƒ 800-„ en die van de Wethouders op ƒ 100-„ en niet op ƒ 150-„ bepaald worden.

— Den 16 dezer heeft te Havelte de eerste vergadering plaats gehad van de in de klassis Meppel opgerigte afdeeling van het Ned. Zendelinggenootschap. Ds, *G. Horreüs de Haas* hield eene zeer belangwekkende opwekkingsrede naar aanleiding van Luc. 1: 78 en 79. Talrijk was de opkomst; er is nagenoeg ƒ 13-„ gecollecteerd. De volgende vergadering zal te Meppel plaats hebben en zal Ds. *Boon* van Zuidwolde worden uitgenoodigd, om alsdan de opwekkingsrede te houden.

— Ds, *Steeketee* van Nieuwerdorp heeft op nieuw bedankt voor het beroep, ten tweedenmale door de Christ. Afgesch. gemeente alhier op hem uitgebragt.

— Er wordt verzekerd, dat in het volgend jaar ter dezer stede, na den afloop van het landhuishoudkundig congres een congres zal worden gehouden voor allen, die belang stellen in het tegengaan van het pauperismus in ons Vaderland. De daartoe te nemen maatregelen zullen uitgaan van de vereeniging tot bestrijding van het pauperismus te Groningen.

— Ds. *Neijenhuis* van Westerbork heeft voor de beroeping naar 't Zandt bedankt.

— Wij moeten in zooverre op het door ons in een vroeger nummer medegedeeld berigt terugkomen, dat de vergaderingen van het IXe landhuishoudkundig congres zelf, hetwelk in het volgende jaar ter dezer stede zal gehouden worden, zullen plaats hebben in de Kerk der Hervormden, en de vergaderingen der afdeelingen in de localen van het Prov. Geregtshof en de Arr. Regtbank.

— Men verneemt, dat alhier pogingen worden aangewend, om eene afdeeling van het zoogenaamd *Metalen Kruis* op te rigten; drie heeren zouden zich met het tot stand brengen daarvan onledig houden.

— J.l. Zondag heeft te Nieuw-Buinen de plegtige inwijding van het nieuwe kerkgebouw plaats gehad; eene groote menigte menschen was daartoe van alle zijden te zamen gestroomd; Ds. *Mulder* van Borger, die de gemeente voorging, hield eene indrukwekkende rede, naar aanleiding van Genesis 28 vs. 17.

— In den nacht van 16 op 17 dezer reed de stoomboot-diligence voor de laatste keer gedurende dit najaar van Groningen naar Zwolle. De conducteur schijnt deze gelegenheid te hebben aangegrepen, om meer dan gewoonlijk te gebruiken, zoodat hij in een vrij opgewonden toestand te Assen aankwam en daar reeds eene ernstige vermaning aan het kantoor der onderneming ontving. Op het traject van Assen naar Smilde boezemde het gedrag van den conducteur aan de passagiers ernstige bezorgdheid in. Te Smilde, waar omgespannen wordt, stapte de conducteur van den bok en kwam zelfs na verloop van een uur niet terug. De passagiers gingen daarop ook uit den wagen, om te zien, waaraan het oponthoud moest worden toegeschreven; in huis gekomen, zagen zij den conducteur in een gelag met een ander persoon, en werden, op hunne aanmaning aan den conducteur, om voort te maken, door beiden bedreigd en daadwerkelijk mishandeld. Nadat zij daarop weder in den wagen geklommen waren, is de voerman zonder conducteur voortgereden, doch is de diligence derdehalf uur te laat te Meppel aangekomen. Op aangifte der passagiers is te Meppel van het gebeurde Procesverbaal opgemaakt. De conducteur beweert, naar wij hooren, ook door de passagiers mishandeld te zijn.

— De leening voor de daarstelling van den grindweg langs de Dedemsvaart, thans volgeteekend zijnde, zoo is de aanbesteding bepaald op den 21 December e. k.

— Eene mededeeling uit Gramsbergen behelst het volgende: Even als de schutsluis, is ook de ophaalbrug te Ane als gereed te beschouwen, de doorvaart geschiedt echter alleen bij speciale vergunning. Gepasseerde week leverde dit hier eene bijzondere en ongewone drukte op. Ook gevoelt men reeds den weldadigen invloed der nieuwe verlenging van de Dedemsvaart. De turf, die vroeger op aanmerkelijken afstand moest gebragt worden, daardoor veelal hoog in prijs was; is deze week met aanmerkelijke prijsvermindering afgedaan, zij wordt nu algemeen van de Dedemsvaart gehaald. *Pr. Ov. Ct.*

* **Pesse, 21 Nov.** Het te veld staande wintergraan laat zich alhier op vele plaatsen niet voordeelig aanzien. Op vele akkers namelijk wordt de rogge, bij geheele plekken, geel en sterft weg. Ofschoon men opmerkt, dat dit kwaad zich meest voordoet op akkers, waarop in den afgeloopen zomer boekweit is verbouwd, weet men toch de regte oorzaak niet op te sporen. Ook op de Ruiner en Anser es neemt men deze verschijnselen, hoewel in mindere mate, waar.

* **Rolde, 22 Nov.** Gepasseerde Zaturdag morgen ging alhier de wever *H. H.*, als naar gewoonte, terwijl het nog niet regt licht was, op de balk, om garven rogge naar beneden te werpen, ten einde die te dorschen: digt bij de slop zijnde werd hij duizelig, waardoor hij naar beneden op de dorschvloer viel, met dat ongelukkig gevolg dat zijn heup ontwricht werd. De heup is weder gezet, maar hij lijdt veel pijn.

* **Hoogeveen. 21 Nov.** Heden morgen heeft de in de vorige Courant aangekondigde in functie treding van den alhier beroepen onderwijzer der jeugd *A. Feis* plaats gehad. De heer Burgemeester der gemeente heeft, in bijzijn van een der heeren Wethouders, zijnde een derzelve wegens ongesteldheid verhinderd geweest, deze plegtigheid bij te wonen, en eenige leden der Plaatselijke schoolcommissie, toepasselijke aanspraken gehouden, en wel eerst aan den Onderwijzer en daarbij dezen geluk gewenscht met zijne aanvaarding; ZEd. herdacht hierbij den door den dood aan deze gemeente ontrukten verdienstelijken Onderwijzer L. *Berkenbosch*, die bij velen der ingezetenen, die persoonlijk en wier kinderen later bij hem onderwijs hadden genoten, in gezegend aandenken zal blijven; vervolgens beval ZEd. de jeugd aan hem aan en vermaande de jeugd tot oplettendheid en gehoorzaamheid jegens hunnen nieuwen Onderwijzer en zijne twee hulponderwijzers.

Hierop beantwoordde de Onderwijzer de tot hem gerigte aanspraak, hij wendde zich almede tot de jeugd en noodigde deze uit de te ontvangene lessen getrouw op te volgen en zich steeds naarstig te betoonen, ten einde zoodoende te worden gevormd tot nuttige leden der Maatschappij.

* **Borger, 21 Nov.** Wederom is alhier door de Rijksambtenaren uit Gieten eene koe benaderd, toebehoorende aan den heer *J. Alingh Jr.*, Burgemeester dezer gemeente. Deze koe was door den eigenaar geschat op ƒ 70, te laag in het oog der ambtenaren; ieder zie dus wel toe, dat hij zoo veel mogelijk zijn slagtbeest naar waarde schat, want er behoeft slechts weinig aan te mankeren, of hij wordt door de ambtenaren benaderd.

* **Meppel, 22 Nov.** Bij den Logementhouder *Oldenkamp* alhier kwam voor eenige dagen eene vrouw logeren, te kennen gevende genaamd te zijn de wed. *Kreeft*, laatst wonachtig te Amsterdam, alwaar haar man besteller zou geweest zijn aan het Utrechtsche veer, voorgevende bij den heer *Tonckens* alhier een erfreel te moeten ontvangen; na op die wijze tien dagen bij genoemden *Oldenkamp* doorgebragt te hebben, is zij eindelijk heimelijk vertrokken zonder betaling, naar men zegt naar Steenwijk, om welligt daar en verder elders, hare bedriegelijke practijken voort te zetten.

* Van *Samson Elias Godfried*, vleeschhouwer alhier, die om de hooge taxatie der commiesen alhier, te Staphorst wilde slagten, zijn gister door de Staphorster commiesen twee koeijen benaderd.

RAADSVERGADERIGEN.

Assen, 19 Nov. Er waren tegenwoordig acht leden; afwezig waren de heeren *Gratama*, *Vos* en *Cohen*.

Onder meer zijn de volgende punten behandeld:

De afstand van eene grafruimte op de algemeene begraafplaats aan den ingezetene J. Haak wordt goedgekeurd.

Op een adres van K. ter Heide en J. Ogterop, schippers te Assen en te Meppel, verzoekende vergunning tot het aanleggen van eene nachtschuit-dienst van Assen op Meppel, op dezelfde voorwaarden, waarop het tegenwoordig veer in werking is, wordt besloten, van Ged. Staten magtiging te vragen, om deze aangelegenheid met het bestuur van Meppel te regelen, onder goedkeuring van H.EdelG.Achtb.

Ten aanzien van een adres van G. Mast te Smilde, betrekkelijk een tweede snikkeveer van Assen op Meppel, dat om twee uren 's middags van beide steden zou vertrekken, geven Burg. en Weth. te kennen, dat zij zich tot het bestuur van Meppel hebben gewend, om hetzelve terug te brengen van deszelfs reeds vroeger kenbaar gemaakte ongenegenheid, om tot de oprigting van dit snikkeveer mede te werken, waarop nog geen antwoord is ontvangen. Er is besloten, Burg. en Weth. uit te noodigen, om bij het bestuur van Meppel op antwoord aan te dringen.

Er is ingekomen een brief van het bestuur van het IXe landhuishoudkundig congres, houdende dankbetuiging voor het verleende subsidie, en verzoek om drie leden uit den Raad te benoemen, die met drie daartoe reeds benoemde leden van het congres, zijnde de heeren Jhr. *R. A. van Echten van Holthe*, Mr. *P. W. Alstorphius Grevelink* en Mr. *P. v. d. Veen*, eene Commissie voor de te houdene harddraverij zullen uitmaken; tot leden dier Commissie worden na gehoudene stemming benoemd de heeren Mr. *H. Vos*, *C. Brunings* en *H. Remmelts*.

Op eene daartoe strekkende vraag van den heer Commissaris des Konings verklaart de Raad, wanneer er Hulp-Marechausée te Assen mogt worden geplaatst, de meerdere kosten daarvan dan die van het Rijk en de Provincie worden vergoed, te willen dragen.

De Raad neemt genoegen in het aanbod van den Commissaris van het trekschuitenveer op Meppel *K. L. Westrup*, om een derde der kosten te dragen van de herstelling der aanlegplaats van de trekschuiten, zoodat alsnu deze aanlegplaats zal worden hersteld.

Een adres van den Gemeente-Ontvanger dat zijne bezoldiging, die op ƒ 600-„ is bepaald, worde verhoogd, of dat dezelve in allen gevalle tot den dag der Kon. goedkeuring, 9 Sept. 1853, worde uitbetaald tot den vorigen maatstaf, en een brief van Burg. en Weth., voorstellende, om het geleden verlies aan den Ontvanger door eene gratificatie van ƒ 216.60 te vergoeden, worden ter inzage van de leden gedurende acht dagen nedergelegd.

Op voorstel van den Burgemeester is ƒ 10-„ toegestaan tot het aanschaffen van het borstbeeld van den Koning in gips of pleister, om hetzelve te plaatsen in de vergaderzaal des Raads.

Coevorden, 17 Nov. In de heden gehoudene raadsvergadering zijn o. a. de volgende punten behandeld:

Is ingekomen eene missive van Ged. Staten, houdende bedenkingen tegen het raads-besluit, dat het vermeerderd tractement voor den Burgemeester en het verminderde voor den Secretaris diende in te gaan met den datum van 's Konings besluit. De Raad volhardt bij het eenmaal genomen besluit, en wel uithoofde dat geenerlei wet eene terugwerkende kracht kan hebben; dat het onbillijk zoude zijn, den Secretaris eene jaarlijksche vermindering te doen ondergaan, tijdens hij verpligt was, van dat tractement een klerk te salariëren; dat van af den dag van 's Konings besluit, des klerks bezoldiging voor rekening der gemeente zal moeten komen, als zijnde de Raad overtuigd, dat de Secretaris niet bij magte is, de werkzaamheden alleen waar te nemen; dat de gemeente-kas niet gedoogt, en dat men er niet op gerekend heeft, tevens des Burgemeesters tractement te verhoogen.

Wordt gelezen eene missive van den heer Commissaris des Konings, inhoudende of de gemeente genegen is, om in het genot van Hulp-marechaussées te worden gesteld, onder voorwaarde, om de meerdere kosten, dan die van het Rijk en de Provincie vergoed worden, te dragen. Toestemmend beantwoord.

De heer *Dommers* geeft den Raad bij deze gelegenheid in bedenking, of het niet noodig, zelfs hoog noodig zou zijn, van het Rijk te verzoeken, dat hier twee geregtsdienaars worden geplaatst; immers de veldwachter is met den besten wil niet bij magte alles te surveilleren; dag aan dag wordt hier gestolen, zonder dat de daders betrapt worden; mogelijk zijn het wel buitenlanders, daar men hier onmiddelijk aan de grenzen ligt; diensvolgens wordt besloten.

MENGELWERK.

Behoort men houtwerk met olieverw te bestrijken of niet?

Latwerk van wilgenhout heeft veertig jaren gestaan en is nog hecht, zoowel de palen als de dwarslatten. *Maar zij waren niet geverwd!* Het bestrijken met olieverw bewaart alleen harsachtige houtsoorten tegen bederf, andere mogen ten hoogste slechts aan eene zijde geverwd worden, opdat ze weder uitdroogen kunnen en niet verstikken, zoo als dit plaats heeft, indien het aan alle kanten geverwd wordt. Bestrijken met heete teer, hetwelk men bij warm weder verrigt, vermindert de nadeelen van het bestrijken van geen harsbevattend hout met olieverw. In ieder geval moet het hout voor het bestrijken door en door droog zijn. Bovendien bestrijke men de dwarshouten en pinnen voor het in elkander zetten, ter beschutting op die plaatsen, waar het hout het eerst aangetast wordt. Een mengsel van $\frac{2}{3}$ steenkolenteer en $\frac{1}{4}$ gewone teer ondereen gekookt en heet opgestreken is, volgens elfjarige ondervinding, het beste beschermingsmiddel voor hout en ijzer

Wijze om den groei der horens bij het rundvee naar goedvinden te leiden.

De oude landhuishoudelijke geschriften zijn rijk aan huismiddelen, korte opgaven, recepten, enz., welke men echter met voorzigtigheid gebruiken moet, daar het bijgeloof toen nog in volle kracht werkzaam was, en zelden is de waarde dezer recepten door eenen naam of bewijs bevestigd. Gewoonlijk staan zij daar als naakte recepten. Ik kan mij ditmaal evenwel niet weerhouden om zulk een recept uit een Hoogduitsche landhuishoudelijke kalender van het jaar 1783 nog eens mede te deelen, daar het, indien de ondervinding het als werkzaam bevestigde, even nuttig als eenvoudig zijn zoude. Bij vele Nederlandsche runderen toch, bestaat een der gebreken in de slechte horens, en ware dit niet het geval, dan zouden er veel meer tamelijk schoone runderen bij ons voorkomen. Het middel bestaat in het volgende: „Wanneer men ziet, dat de horens van jong vee eene verkeerde rigting nemen, zoo maakt men aan de zijde, waarheen de horen groeijen moet, in den horen 2 of 3 kleine insnijdingen ter diepte van de rug van een mes. Spoedig zal zich de horen naar deze zijde wenden. Op deze wijze kan men de horens in alle rigtingen doen groeijen.” Vriend v. d. L.

INGEZONDENE STUKKEN.

De heerschende geest in Drenthe omtrent het Volksonderwijs.

Ieder waarlijk verlicht volksvriend moet het innig leed doen, dat er in Drenthe, zelfs bij sommige hoofden van bestuur, zulk een dwaze geest heerscht, omtrent de onderwijzers, de mannen, van wier werk voor een groot deel de zedelijke en stoffelijke welvaart der provincie afhangt. Die geest waant het onderwijs te bevorderen, wanneer hij de oudere onderwijzers door meer jeugdige doet vervangen, en de bezoldiging, voor één naauwelijks toereikend, tusschen twee verdeelt. Den jeugdigen onderwijzer legt men alzoo het onderhoud van zijnen voorganger op de schouders, en, hoewel eerst een ligt pakje, wordt het, na eenige jaren torschens, een geduchte en bijna ondragelijke last. Doch we zullen in 't belang der zaak meer in bijzonderheden treden, hopende, dat we bij hen, die het met Drenthe's waarachtig belang wel meenen, bijval zullen vinden.

In het dorp X. is een onderwijzer, wien reeds 60 à 70 zonnen boven 't hoofd draaiden. 't Spreekt van zelf, de man, door den last des ouderdoms ter neêrgedrukt, is op verre na niet meer met zooveel geestdrift werkzaam, als toen hij 20 à 30 jaren telde. Daarenboven hebben de vorderingen in wetenschap en onderwijs hem niet mede vooruit doen gaan. Hij is achtergebleven, doch geheel buiten zijne schuld; want, vooreerst kon er van het 400 guldens tractement, zoo noodzakelijk ter bevrediging der levensbehoeften van zijn vrij talrijk gezin, geen enkele penning overblijven, om een of ander degelijk boek aan te schaffen; ten andere was hij genoodzaakt, wilde hij als een fatsoenlijk en eerlijk burger leven — en dit eischte toch met vollen nadruk zijne betrekking — dagelijks zijnen geest in te spannen, om de huisselijke zaken op de voordeeligste wijze te regelen. Twee werkzaamheden, die van school en huis, en die van het laatste wel het

allermeest, hielden zijne denkkracht alzoo den geheelen dag op eene zeer vermoeijende wijze bezig; zoodat er des avonds, na volbragten arbeid, geen lust tot studie overschoot. Gevolgelijk behoeft het geene verwondering te baren, dat de bijna versletene onderwijzer niet met den jeugdigen kon wedijveren; want de nieuwe ontdekkingen en uitvindingen in de schoolwereld zijn hem vreemd, en het krachtvolle levenstijdperk ligt achter zijnen rug in den oceaan des tijds verzwolgen. „Onze meester is niet meer bekwaam," zegt men nu maar losjes weg, „hij dient ontslagen te worden." Goed! men treedt met den grijsaard in onderhandeling, en na eenige discussiën is het accoord, en wel voor 't halve tractement, klaar geworden. Zoo is men dan van den onbekwamen onderwijzer ontslagen en in de gelegenheid gesteld, om in 't bezit te kunnen geraken van een jongen, ijverigen onderwijzer. Doch het inkomen is nu zoo klein, te klein haast, om een ferm, degelijk jong mensch te kunnen bekomen. Stil, men weet raad. De overgeschotene brok kan nog wel een tamelijk broodje worden. Er is immers nog iets bij te verdienen met de avondschool, privaat, enz., emolumenten, welke volgens eene ruwe berekening om de *f* 100 beloopen, waarvoor de berekenaars echter liefst geen *vijftig* zouden willen uitkeeren, maar — 't doel heiligt het middel. Men heeft dan alzoo het inkomen nog tot *f* 300 gebragt. Doch de nieuw beroepene onderwijzer wordt deerlijk te leur gesteld.

Ziet daar, Bestuurders! gij, die de zaak op dezen voet hebt tot stand gebragt, gij meendet, waarlijk ter goeder trouw, het onderwijs, dat zoo onschatbare kleinood voor uwe kinderen, te hebben bevorderd, maar, helaas! gij hebt het in zijne ontwikkeling eene geduchte belemmering toegebragt. Of kunt ge met eenigen grond veronderstellen, dat een boer, een handelsman, enz., gezegd kon worden wel bij zijne zinnen te zijn, wanneer hij voor verschillende prijzen waren levert van dezelfde deugd en hoeveelheid? Gelooft ge, dat iemand met evenveel lust en ijver zijn werk zal verrigten, als men hem minder loon uitreikt als waarvoor hij is aangenomen? Waant ge misschien, dat een dienstbode zijnen heer even goed zal dienen, wanneer zijn heer zich niet schaamt, hem het noodige voedsel te onthouden. Met eenig onpartijdig nadenken, zult gij moeten bekennen, dat ge door zoodanige handelwijze op verre na op geen degelijk onderwijs kunt rekenen. Doch er blijft nog iets over. „Zou het vooruitzigt naar eene betere betrekking," hooren we u spreken, „den jongen onderwijzer niet op eene allezins voldoende wijze tot getrouwe naauwgezette pligtsbetrachting aansporen? En zou dus eene sobere bezoldiging niet een krachtig middel zijn tot getrouwe vervulling zijner taak? Volmondig kunnen we deze vragen volgens den aard der zaak en de eenstemmige getuigenis van al de opvoedkundigen, die Nederland in den laatsten tijd heeft opgeleverd, met *neen* beantwoorden. (*'t Vervolg hierna.*)

Mijnheer de Redacteur!

Vergun aan de onderstaande vraag, welke voor de meeste Israëlieten in dit gewest en voor de leden der Hoofd-kerk alhier in 't bijzonder, van groot belang is, welwillend een plaatsje in uw geacht blad. Daarmede zult gij ongetwijfeld vele uwer Israëlitische lezers en voornamelijk den inzender zeer verpligten.

Met ultimo December eerstkomende is de tijd verloopen, bepaald bij het contract tusschen het voormalig kerkbestuur der Ring-synagoge Meppel en den Eerw. Heer Rabbijn J. Hildesum gesloten, en houdt dat contract op, kracht te hebben. Ingeval nu vóór dien tijd geene agreatie van gezegden heer als Opper-Rabbijn voor dit gewest volgt, dan kan en moet deze gemeente geacht worden, los te zijn van de verhindtenis, welke door haar bestuur in der tijd, hoewel zonder voorkennis der gemeente-leden en eigenmagtig, is aangegaan. Men vraagt nu, of de *Kerkeraad der Hoofd-Synogoge* wel de magt zoude hebben, om een nieuw contract met den Rabbijn te sluiten, en men vestigt de aandacht der leden, dien in het vroegere eene willekeurige handeling en eene ophooping van financiële lasten hebben betreurd, op deze omstandigheid. Thans is de tijd nog daar, om op zijne hoede te zijn: maar onverschilligheid zou in dezen de gemeente wederom kunnen brengen onder een tal van geldelijke bezwaren, gelijk de laatste drie jaren ze ons hebben toegevoerd. Het geldt thans het *ontheffen* van *bezwaren* van de kerkelijke lasten, die buitengemeen hoog en drukkend zijn, en in de toekomst ondragelijk dreigen te worden.

Meppel, 17 Nov. 1853. N. G. X.

ADVERTENTIEN.

In den avond van den 22 November 1853, te ongeveer acht uur, overleed te Assen, de HoogWelGeboren Heer Mr. GUSTAAF WILLEM VAN DER FELTZ, *Griffier bij het Provinciaal Geregtshof van Drenthe.*

Er zullen geene uiterlijke teekenen van rouw worden gedragen.

Eenige kennisgeving.

POSTKANTOOR ASSEN.
WINTERDIENST.

De DIRECTEUR van het Postkantoor *Assen*, heeft de eer het publiek te berigten, dat tengevolge staking der Stoomboot-Diligence-post, van af **heden** alleen des

DINGSDAGS EN VRIJDAGS NACHTS,

buiten de dagelijksche Postkar, gelegenheid is, door middel eener **ESTAFETTE,** tot verzending van brieven voor *Meppel* en verder daarover loopende correspondentie op den tot dus verre bestaanden voet; wordende overigens in de Kantoor-uren geene verandering gebragt, dan alleen *dat op geene expeditie-dagen het Kantoor gesloten is van negen tot tien uur 's avonds.*

Assen, den 18 November 1853.

De Directeur voornoemd,
H. S. GRATAMA.

BIJ DEN MEUBELMAKER
R. OOSTERGETEL,
AAN DE VAART TE ASSEN, ZIJN VOORHANDEN
SPIEGELS EN SCHILDERIJEN,
TOT DE BILLIJKSTE PRIJZEN.

Te *Assen*, wordt tegen 1 Januarij of 1 Februarij e. k., in eene huishouding zonder kinderen gevraagd eene

TWEEDE MEID,

van de P. G., niet beneden de **25** jaren, goed kunnende naaijen, met de wasch omgaan en van onbesproken gedrag, tegen **f 50 loon, buiten 't vervał.**

Brieven franco onder Lett. K., bij H. MEFFERT, Boekh. *Assen.*

De Notaris Mr. W. L. TONCKENS te *Meppel*, zal ten verzoeke van de weduwe en erven van J. H. SLOMP,

PUBLIEK VERKOOPEN:

EEN HUIS MET SCHUUR EN STALLING, staande en gelegen in de Woldstraat te Meppel, waarin sedert vele jaren met goed gevolg **KOFFIJHUIS** is — en nog wordt gehouden; — kunnende de helft der kooppenningen tegen 4 pct. daarop gevestigd blijven. — Deze verkoop zal plaats hebben bij INZATE op

DONDERDAG DEN 1sten
EN BIJ FINALE TOEWIJZING op
DONDERDAG 15 DECEMB. 1853,
TELKENS DES AVONDS TE 7 UREN
TEN OPGEMELDEN HUIZE.

Nadere informatien te bekomen in persoon of met vrachtvrije brieven ten Kantore van genoemden Notaris.

OP DINGSDAG, 13 DECEMBER 1853,

des morgens te 10 uren, ten huize van H. OOSTING te *Nieuwbuinen*, gemeente *Borger*, zal ten overstaan van Mr. L. KNIPHORST, Notaris te *Emmen*,

PUBLIEK WORDEN VERKOCHT:

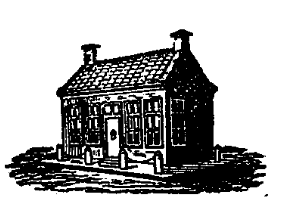

Het zoogenaamde **MARKTSHUIS** aldaar, met de daarbij behoorende **GROND,** ten verzoeke van de MARKTGENOOTEN van *Buinen.*

L. KNIPHORST.

OP VRIJDAG, 16 DECEMBER 1853,

zal ten overstaan van Mr. L. KNIPHORST, Notaris te *Emmen*, te *Exloo* op de MARKTEGROND aldaar,

PUBLIEK WORDEN VERKOCHT:

Driehonderd zware op stam staande **EIKEN,** ten verzoeke van de MARKTGENOOTEN van *Exloo.*

L. KNIPHORST.

OP DINGSDAG, 20 DECEMBER

1853, zal ten overstaan van Mr. L. KNIPHORST, Notaris te *Emmen*, te *Exloo* op den BRINK aldaar,

PUBLIEK WORDEN VERKOCHT:

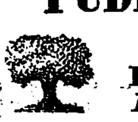

circa **tweehonderd** op stam staande **EIKEN,** ten verzoeke van J. ELLING te *Exloo.*

L. KNIPHORST.

OP DONDERDAG DEN 1 DEC. 1853,

's avonds te 6 uren, ten huize van den Logementhouder J. OOSTERGETEL te *Assen*,

PUBLIEKE VERKOOP:

1. Van een **HUIS, HOF** en groote **SCHUUR,** met twee daarbij gelegen **HUISPLAATSEN, ALTEVEER** genaamd, behoorende aan Mejufvrouw de Weduwe VAN DER VEGT en kinderen.
2. Een **HUIS** en **TUIN** aan het Vredevelder pad, met een kamp **BOUWLAND** aan het Peelderveld, achter de Molen van SCHUURMAN, behoorende aan de Weduwe en Erven GEERT DEKKER.
3. Een **HUIS** en **ERF** in de Oosterstraat, in eigendom bij de Weduwe en Erven EGBERT MULDER.
4. Twee **HUIZEN** en **ERVEN** aan den Rolderweg, behoorende aan JAN KOOPS POL en bewoond door J. WOLLDERS en anderen.
5. Een **HUIS** en **ERF** aan den Rolderweg, bewoond door ALBERT STEEN en anderen.

Mr. C. E. KNIPHORST, *Notaris.*

VERPACHTING
VAN
RIJKSTOLLEN.

OP WOENSDAG, 14 DECEMBER 1853,

des voormiddags precies te 10 uur, zal de ONTVANGER DER REGISTRATIE EN DOMEINEN te *Groningen*, onder nadere goedkeuring van Z. E. DEN MINISTER VAN FINANCIEN, ten overstaan van Mr. J. W. QUINTUS, Notaris te *Groningen*, en ten huize van den Logementhouder H. VAN DER LAAN, aan de Groote Markt aldaar, VOOR DEN TIJD VAN EEN JAAR, ingaande den 1sten April 1854, in 't openbaar

VERPACHTEN:

De ONTVANGST der TOLGELDEN aan de Rijks Boomen op de Groote Wegen der 1ste klasse, van Groningen over Assen naar de Overijsselsche grenzen, van Groningen naar de Friesche grenzen en van Groningen naar Delfzijl;

waarvan de VOORWAARDEN op de gebruikelijke plaatsen zijn ter lezing gelegd, en bovendien voorhanden aan de KANTOREN van de ONTVANGERS der REGISTRATIE en DOMEINEN, waaronder de Tollen ressorteren.

De Ontvanger voornoemd,
POSTER.

J. OOMKENS J.zoon te *Groningen*, heeft bij alle *Drentsche Boekhandelaren* verkrijgbaar gesteld:

DRENTSCHE GESCHIED-, LANDHUISHOUDKUNDIGE en NIJVERHEIDS-ALMANAK voor het jaar **1854**, ... *f* „—30.

De bijval, aan dit Jaarboekje in het afgeloopene jaar ten deel gevallen, heeft den Uitgever aangemoedigd, op den ingeslagenen weg voort te gaan; zeer weinige exemplaren van den eersten jaargang zijn nog te bekomen.

M. D. TEENSTRA, LANDHUISHOUDKUNDIGE ALMANAK TEN DIENSTE VAN DEN LAND- EN BUITENMAN, ... *f* „—30.

Verder geeft hij uit:

Zakboekje voor dagelijksche aanteekening, Dagboekje voor practiserende Geneesheeren met **zwangerheidskalender** en **Kantoor-plak-Almanak.**

Laatste Berigten.

Men verneemt, dat den 21 en 22 dezer te Meppel weder twee kinderen aan de cholera zijn overleden.

BURGERLIJKE STAND.

HOOGEVEEN, 13—20 Nov. Ondertr.: A. Annen, weduwenaar van J. B. Timmer, met A. W. Sempel, weduwe van J. L. Veltman; H. Benjamins met J. Pastoor; S. Coelingh, weduwnaar van A. Boer, met H. Hartman; J. R. Slaa met H. Klinkien. — Geh.: L. H. Slaa met H. Kaalmink; H. Jonker met P. Hartman; A. Vredenborg met C. Eshuis; W. Niesing met A. ten Kleij. — Bev.: A. Duinkerken, geb. Strijker, van z.; F. Schonewille, geb. Stoter, van z.; R. Schonewille, geb. IJmker, van z.; A. de Jonge, geb. Huizing, van d.; N. Mager, geb. Hartman, van d.; A. Duinkerken, geb. Siegers, van d.; R. Okken, geb. Otten, van d.; H. Nijmeijer, geb. Benjamins, van z.; G. Duinkerken, geb. Dekker, van z.; Margje Smit, ongeh., van z.; A. H. Bekelaar, geb. Schonewille, van z.

SMILDE, 13—20 Nov. Bev.: J. H. Tabak, geb. Snippe, van z. — Overl.: Maria Bosman, 1 m.

COEVORDEN, 13—20 Nov. Bev.: P. Kuiper, geb. Dijkstra, van d. — Overl.: G. A. Krijthe, weduwe H. Dommers, 65 j.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 22 Nov.

Tarwe, Jarige	70	N.pd.	*f* 0.00	Boekweit, zand 65 N.pd. *f*	7.35
„ N. Oml.	68	„	„ 12.70	„ „ 67 „ „	7.75
dito.	70	„	„ 13.20	„ veen 64 „ „	6.95
„ „ Old.	68	„	„ 12.50	„ „ 66 „ „	7.[illegible]
„ „ „	70	„	„ 13.00	Paardeboonen.. *f* 6.50 à	6.9[illegible]
Rogge, N. Inl.	66	„	„ 9.90	Groene Erwten. „ 12.00 à	1[illegible]
„ O. „	68	„	„ 10.30	Graauwe „ 12.00 à	14[illegible]
[illegible]	[illegible]		[illegible]		
Haver. N. dikke	40	„	„ 3.90	Koolzaad . . . *f* [illegible] à	1[illegible]
„ „	50	„	„ 4.90	Gort, grove . „ 11.00 à	12.50
„ Voer	35	„	„ 3.35	Gort, parel . „ 15.00 à	17.00
„ „	40	„	„ 4.00	Olie, raap per vat 37.50 à	38.00
„ Zwarte	35	„	„ 3.30	Raapkoeken. . . . . à	00.00
„ „	40	„	„ 3.90	Lijnkoeken . . . . 00.00 à	00.00
Garst, N. wint.	54	„	„ 6.90	Boter ¼ ton. . . . 00.00 à	00.00
„ „ „	56	„	„ 7.25	Boter ⅛ „ . . . . . . à	00.00
„ „ zomer	54	„	„ 6.20		
„ „ knob.	60	„	„ 7.25		

Tarwe en Rogge 30 cent hooger gedaan. Boekweit en Garst ging mede hooger af, zoodat genoteerde prijzen daarvoor ook wel te bedingen waren. Haver insgelijks met redelijken aanvoer 10 cent hooger gedaan. Boonen prijshoudend. Zaden stil. Gort als voren wel afgaande.

ZWOLLE, 18 Nov. Tarwe f 14,00 a f 15.50. — Rogge f 10,00 à 10.75. — Garst f 0,00 a f 0,00. — Boekweit f 6.50 à f 8,20. — Boonen f 0,00 a 0,00. — Aardappelen f 2,50 à 3.50. — Boter per ⅛ ton f 21,00 à 21,50; per ℔ f 0,90 a *f* 1,00.

STEENWIJK, 21 Nov. Rogge *f* 9,75 à 10,25. Boekweit *f* 7.50 a *f* 8.90. — Boter per ⅛ ton 21,25.

OLDEMARKT, 19 Nov. Boter ⅛ vat *f* 21,75.

AMSTERDAM, 21 Nov. TARWE goed prijshoudend ter consumtie: 129 ℔ bonte Poolsche *f* 477; 128 ℔ dito *f* 475; 129 ℔ dito *f* 465; 128, 129 ℔ witbonte dito *f* 475, 477; 129 ℔ dito *f* 480; 129, 131 ℔ bonte dito *f* 473, 487. — ROGGE met levendigen handel tot hoogere prijzen: 121 ℔ Pruissische *f* 31[illegible] 117, 118 ℔ Odessa *f* 297, 300; 120, 122 ℔ nieuwe dito *f* 313 à 320; 113 ℔ Donau *f* 265; 119 ℔ nieuwe Petersburger *f* 309; 120 ℔ jarige dito *f* 310; 116 ℔ Gedroogde *f* 297, 298; 117 ℔ dito *f* 301. — GARST en HAVER zonder handel. — BOEKWEIT prijshoudend: 122, 123 ℔ Amersfoortsche *f* 260, 263; 118, 120 ℔ Holsteinsche *f* 244, 250; 116, 118 ℔ Inl. en Oostvriesche *f* 224, 230; 117 ℔ Fransche *f* 200.

GRAANPRIJZEN en BROODZETTINGEN.

De gemiddelde prijzen der Rogge en Boekweit op de nagemelde weekmarkten, gedurende de eerste helft der maand Nov., hebben bedragen per mudde: *Assen*, Rogge *f* 9.95. Boekweit *f* 6.8[illegible] *Coevorden*, Rogge *f* 10.50. Boekweit *f* 7.50. *Hoogeveen*, Rogge *f* 10,22⁵. Boekweit *f* 7.00. *Meppel*, Rogge *f* 9,33⁵. Boekweit *f* 6.87[illegible] De zetting van de 6 Ned. ℔ roggebrood is laatstelijk bepaald *Coevorden* 68 cent. *Hoogeveen* 69 cent. *Meppel* 71 cent.

ASSEN, 22 Nov. 1853.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 21 Nov. 1853.

			GEBLEVEN.				GEBLEVEN.
Nederl. W. S.	2½	pct.	61⅛	*Polen.* Oblig.	4	pct.	
„ „	3	„	73½	*Spanje.* Oblig.	1	„	21[illegible]
„ „	4	„	92⅜	Obligatiën	3	„	44[illegible]
Amort. Synd.	3½	„	91⅜	Binnenl.	3	„	40[illegible]
Handelm.	4½	„	125½	Amortisable			4[illegible]
O. I. Leening	4	„		Bewijz. Coup.			5[illegible]
Aand. Holl. Spoorw.				*Oostenrijk*,			
Aand. Rijn Sp.	4½	„	100¼	Oblig. Goll	5	„	
Haarl. Meer	5	„		„ „	4	„	
Rusl. Ob. Hope	5	„	104	„ Metal.	5	„	76[illegible]
Dito 1828/29	5	„	102¾	„ „ N.	5	„	90[illegible]
Cert. 1831/33	5	„		„ „	2½	„	39[illegible]
Dito 1840	4	„	89⅞	*Belgie*, Cert.	2½	„	
Dito Stieglitz	4	„	88½	Rothschild	2½	„	50⅛
Ins. in Assign.	6	„		*Portug.*, Lond.	5	„	
Cert. van dito	6	„		„	4		
				Amerika Bank-Act.			4[illegible]

TER BOEK- EN COURANTDRUKKERIJ
VAN M. T. Sz. GRATAMA, te ASSEN.

BIJVOEGSEL van de Provinciale Drentsche en Asser Courant van 23 November 1853.

DE VERTELLER ENZ.

Een gevecht met de wolven.

Het was in Polen — aldus begon een jonge Duitsche reiziger zijn verhaal. Naauwelijks was de helft van den tijd verstreken, dien onze ouders ons (mij en mijne zuster) hadden toegestaan tot een bezoek op het slot der Gravin van V...., toen wij de treurige tijding ontvingen, dat onze geliefde vader plotseling gevaarlijk ziek was geworden. De klagten der Gravin dat zij ons zoo spoedig missen moest, de voorspiegeling der vermoeijenissen, aan onze terugreis verbonden, noch de droefenis mijner zuster Anna, die reeds door elk als de verloofde van den zoon der Gravin, een mijner boezemvrienden, werd beschouwd, konden ons terughouden. Integendeel, wij besloten dadelijk af te reizen en den ganschen nacht door te rijden, vermits het had opgehouden te sneeuwen, en de maan helder scheen. Ook bezaten wij in den ouden jager mijns vaders een onverschrokken en ons met hart en ziel toegenegen dienaar, die thans onze koetsier was.

In pelzen gewikkeld en van voorraad voorzien stegen wij in onze slede, waarin Leo — zoo heette de zoon der Gravin — gaarne had willen plaats nemen, ware hij niet terug gehouden door de bede zijner moeder, haar niet alleen achter te laten, en door zijne [illegible] den avond: bereikten wij het groote woud, dat ons van het vaderlijke huis scheidde, en dat zich ver naar Litthauen uitstrekt, waar het zich met de vreesselijke bosschen van dit land vereenigt. De weg, dien wij volgden, was zoo breed, dat de maan door de boomen kon dringen en ons pad verlichten; maar de menigte sneeuw- en ijshoogten maakten onzen togt zoo moeijelijk, dat onze paarden zeer afgemat waren en wij niet zoo spoedig vorderden, als wij wel wenschten. Eene diepe stilte heerschte in het rond, welke slechts werd afgebroken door den stap der paarden en door de luide ademhaling van de in slaap gevallene kamerjuffer mijner zuster. Mijne gedachten waren bij mijnen zieken vader; want ik kon het niet verbergen, noch het denkbeeld onderdrukken, dat hij, zijn' hoogen ouderdom in aanmerking genomen, werkelijk in gevaar moest verkeeren, te meer, omdat hij ons in elk ander geval niet vóór den tijd, tot het vertrek bepaald, zoude hebben doen afhalen. Anna voelde zich bovendien niet gestemd, om het stilzwijgen af te breken, en ons vorig gesprek te hervatten. Haar hart werd tusschen verschillende aandoeningen, tusschen de kinderlijke en maagdelijke liefde geslingerd; want hoe meer wij het voorwerp onzer kinderlijke vereering naderden, des te meer verwijderden wij ons van hem, dien zij onuitsprekelijk beminde en tot wien zij door het teederst gevoel werd aangetrokken. Reeds was het middernacht geworden, zonder dat onze reis door eenig buitengewoon voorval werd gekenmerkt, toen onze paarden plotseling uitermate onrustig werden; zij haalden diep en luid adem, begonnen sneller te loopen, zonder [illegible] den koetsier, noch aan zijnen zweep te gehoorzamen. Het waren paarden, die wij reeds langen tijd bezaten, en die slechts door iets buitengewoons uit hunnen geregelden stap konden gebragt worden. Zij schenen angstig te zijn, draaiden den kop dikwerf om, en het was, alsof zij door eene onzigtbare magt tot verdubbeling hunner snelheid onweerstaanbaar werden gedreven. Weldra werd hun loop zoo dolzinnig snel, dat Rosko — zoo was de naam van onzen koetsier — zich genoodzaakt zag, hun eenige krachtige zweepslagen toe te dienen, waaraan zij wel zwaar gehoorzaamden, doch onmiskenbaar met den grootsten weerzin. Anna was te zeer in gedachten verzonken, dan dat zij eenige opmerkzaamheid kon schenken aan hetgeen er met de paarden voorviel; maar ik, die hunnen aard grondig kende, gevoelde mij bij dat schouwspel niet zeer opgewekt of gerust, en dacht, dat er iets buitengewoons moest voorgevallen zijn of nog voorvallen, waaraan de onrust der paarden behoorde toegeschreven te worden. Onverwacht scheen den ouden Rosko eene bijzondere gedachte te binnen te schieten. Hij keek vaak, zelfs bij iedere schrede om, spitste het oor met groote opmerkzaamheid, zag met bezorgde blikken naar alle kanten heen, en liet op eens de teugels schieten, zoodat de paarden hun instinct volgende, in [illegible] voortholden. Daar ik in het voorste deel der slede zat, keerde ik mij om, en mijnen mond digt bij het oor des koetsiers brengende, vroeg ik hem zoo zacht, dat Anna het niet konde hooren: „Wat is er, Rosko? gij schijnt angstig te zijn, en de onrust der paarden te deelen, eene onrust, die mij onverklaarbaar is." De oude bezon zich een oogenblik en antwoordde toen even zacht: „Ik vrees, dat de wolven ons op het spoor zijn. De koude heeft ze uit de bosschen gedreven, de honger voert ze tot ons, en wij zijn verloren, zoo de snelheid der paarden ons niet redt." Ik ben een man, die den dood onder verschrikkelijke gedaanten heb gezien; maar noch het gewoel van den strijd, noch de donderende batterijen hebben mij ooit zoo beangstigd, als deze weinige woorden. Mijne eerste gedachte was op Anna — ik zag hare schoone en teedere gestalte reeds door de woedende monsters verscheurd. Men heeft dikwijls verhaald, met welk eene verbazende snelheid en halstarrigheid de wolven hunnen buit vervolgen. Bleven onze paarden onvermoeid en hielden zij den wedren vol, dan was er nog hoop op onze redding; maar het was bij mij reeds zekerheid, dat hunne krachten door de halstarrigheid der wolven uitgeput, en wij derzelver prooi zouden worden. Ik had een sabel, een geweer en twee pistolen bij mij; doch mijn voorraad van kruid en lood was zeer gering, en naauwelijks toereikend, om de eerste onzer vervolgers neder te schieten, welke gewoonlijk bij troepen van honderden hunnen nachtelijken aanval ondernemen. Inmiddels dreef de oude Rosko de paarden onophoudelijk voort. Dit was intusschen geheel onnoodig; want het instinct dezer arme dieren deed hun het gevaar duidelijker bevroeden, dan wij het in staat waren te doen. Ik was inmiddels steeds in de weer, om achter ons in de verte uit te zien, en trachtte het minste gedruisch op te vangen, dat ons de zekerheid van ons lot moest verkondigen. Rosko had een scherper gezicht en een fijner gehoor dan ik, en plotseling riep hij mij toe: „Zij komen, zij komen! Hoort gij niet, hoe zij huilen en snuiven? Die zwarte massa daar, die zich daar beneden beweegt, is zeker een troep van honderd, zoo niet meer wolven." Op dit oogenblik herkende ik ook de monsters, die Rosko's scherp gezigt het eerst ontdekt had. Eene dreigende en digte massa bewoog zich vreesselijk in de verte, en naderde ons al meer en meer. Zij schenen over de sneeuwvlakte te vliegen, men kon haren loop ter naauwernood met het oog volgen, en inmiddels kwamen zij zoo digt bij ons, dat zij onze paarden, wier krachten kennelijk verminderden, dreigden in te halen, en zelfs voorbij te schieten. Wilde, vreesselijke klanken vervulden de lucht; uit de diepte der borst voortkomende, schenen zij nu eens aan een sterk gegons, dan weder aan de doffe, smartelijke klagten van een in gevaar verkeerenden mensch, die zijne luide kreten met geweld tracht te onderdrukken, gelijk te zijn. Anna wist nog niets van vrees, zij bemerkte niets van hetgeen er voorviel. Alles wat wij hadden ondervonden, was niet in staat, om haar uit hare droomen [illegible] vaderlijke huis en van de afwezigen, onder welke het beeld van haar innig beminden Leo voor haren geest trad, op te wekken. Langer kon en mogt ik haar echter in de gelukkige onbekendheid met het ons dreigend gevaar niet laten; want reeds onderscheidde ik enkele troepen van de razende dieren, reeds ijlden enkelen der groote menigte vooruit, reeds naderden zij onze slede, reeds waren zij onder het schot gekomen. Ik vatte mijn geweer op, en legde het op het eerste monster aan. „Buig u!" riep ik, en Anna ontwaakte als uit een' diepen droom. Zij zag mij aan, als wilde zij mij vragen, wat er gebeurde; maar zij bespeurde in mijne blikken, dat het thans de tijd niet was, om in verklaringen te treden, en bukte instinctmatig haar hoofd en hare borst. Het schot trof den eersten en grootsten der wolven in den kop — hij stortte neder. Door den knal van het schot ontwaakte het kamermeisje, dat geweldig begon te schreeuwen, daar het geloofde, dat wij door roovers waren aangetast geworden. „Het zijn slechts wolven!" riep de oude Rosko met vreesselijke koelbloedigheid uit, „zij verscheuren ons, als zij ons bereiken. Van één' vijand hebben wij ons bevrijd; maar honderd anderen blijven ons op zijde, tot dat zij ons"..... Hier hield hij op, als wilde hij ons niet bekend maken met het vreesselijk geval, waarin wij allen verkeerden. Door het schot aangespoord, ijlden de paarden met nieuwe krachten voorwaarts, terwijl de wolven bij hunnen dooden makker halt hielden. „Dat zal ze niet lang ophouden," bromde Rosko; „ik ken ze, spoedig zullen zij op nieuw achter ons zijn, dan zullen onze paarden bezwijken." Thans had ik gelegenheid om Anna's [illegible] kamermeisje bezig, dat zij troostte, moed insprak en vermaande, om vóór alles op Hem te vertrouwen, wiens wil alleen de woedendste dieren kan temmen. Zij wierp zich in de slede op de knieën neder, de kamerjuffer volgde haar voorbeeld; maar deze was niet bij magte, om hare gedachten tot een gebed te vereenigen. Zij bragt slechts angstkreten en klaagtoonen uit, en verwenschte herhaaldelijk deze ongelukkige reis. Daarentegen straalde Anna's schoon en door het zilverlicht der maan beschenen gelaat als dat van een heilige. Zij had de oogen in stille gelatenheid hoopvol naar omhoog geslagen, en de handen biddend gevouwen. Haar aanblik gaf mij weder eenigen moed, en stortte hoop en vertrouwen in mijn hart. Ik laadde mijn geweer op nieuw, en hield het gereed. De paarden deden al het mogelijke, om hunnen bloeddorstigen vervolgers te ontkomen. Maar op hetzelfde oogenblik hoorden wij andermaal het gehuil der troepen wolven, en welhaast zag ik een' derzelven, welke de overigen overvleugelde en op ons afkwam. Een tweede schot velde den meest driesten ter aarde, en ik hoopte nogmaals tijd te zullen winnen, en begunstigd door het gedurig oponthoud bij de gevelde monsters, het einde des wouds of eene beschermende woning te zullen bereiken. Maar ach! hoe zeer vond ik mij in deze hoop bedrogen. Ditmaal hielden de wolven zich slechts eenige oogenblikken op, om hunnen gedooden makker te verslinden, en ik had naauwelijks den tijd weder te laden, toen zij ons achterna stormden. „Alles helpt niets," fluisterde mij Rosko toe, spoedig zullen de paarden bezwijken, en dan — dan zijn wij verloren." En inderdaad, ik bemerkte reeds de vermindering hunner krachten, hun adem werd korter, hun loop onregelmatig. Zij deden alles wat zij konden, vermits zij begrepen, dat de grootste spoed alleen hen kon redden; maar hunne krachten werden van minuut tot minuut minder. Reeds enkele malen was nu eens het eene, dan weder het andere ter aarde gestort, en slechts eene door vertwijfeling vertiendubbelde krachtsinspanning bragt hen telkens weder tot staan. Wij bevonden ons in eene vreesselijke gesteldheid. Ik beefde — niet voor *mijn* leven, maar voor dat van Anna. Nog doodde ik achtereenvolgens eenige der monsters, doch niets kon hunnen loop vertragen. Zij kwamen ons reeds zeer nabij, hun gehuil werd steeds duidelijker hoorbaar, en ik kon hunne bloedige kaken, hunne vreesselijke tanden, hunne afhangende, brandende tong en hunne vuurspuwende oogen duidelijk zien. En welk eene menigte! Welk een aantal! Mijn kruid was ten einde, en ik had geene andere wapenen ter verdediging, dan mijne pistolen, die nog niet afgeschoten waren, mijn sabel en den kolf van mijn geweer. Rosko wist dit. „Er blijft ons slechts ééne uitkomst over", zeide hij. „Ik herinner mij, op de heenreis een door de jagers verlaten huisje gezien te hebben, dat niet ver van hier verwijderd kan zijn. Zoo het mogelijk is, dit te bereiken; dan zijn wij voor het oogenblik gered; zoo niet, dan verscheuren ons de wolven, en stillen hunnen honger aan onze lijken. Mijnheer!" — vervolgde hij met bevende stem, „mogt het tot dat uiterste komen, dan — gij hebt nog een paar geladene pistolen — ach, wees dan zoo barmhartig en bevrijdt gij de goede jonkvrouw van eenen langzamen en vreesselijken dood onder de tanden der wolven, ach, verkort dan haar lijden!" Met ontzetting beschouwde ik den ouden, trouwhartigen dienaar. Een traan rolde over zijne gebruinde wangen, en hij maakte een teeken met het hoofd, als om den verschrikkelijken zin zijner woorden te bekrachtigen. Nimmer zal ik dat oogenblik vergeten. Eene kille huivering doorvoer al mijne leden, ik staarde lang en vertwijfelend mijne goede, zachte en geliefde zuster aan, en rigtte de oogen wanhopig naar den hemel. Ik kon niet schreijen, niet bidden, geene hulp verschaffen. Mijn hart was tot barstens toe vol, mijn hoofd brandde, mijne oogen gloeiden, mijne gedachten zwierven woest door elkander, mijne haren rezen ten berge. En toch, als ik mijne zuster aanschouwde, hoe zij daar stil en vroom nederzat en met de hoop, of liever het aanbiddelijk vertrouwen eens engels de hulp des Almagtigen afsmeekte, dan scheen het ook mij toe, als moest van omhoog redding dagen voor en ter wille van dit vroom wezen, dat gelaten in den wil des Eeuwigen, alle gevaren, welke ons omringden, vergat. Plotseling zagen wij van beide kanten onze bloedgierige vijanden naderen, en ik bemerkte maar al te duidelijk, dat zij, begeerig op den inhoud der slede, haar spoedig zouden bespringen.

In dezen verschrikkelijken nood twijfelde ik aan de Voorzienigheid. In mijne linkerhand hield ik een pistool, en met onzekeren, door wanhoop bijkans aan waanzinnigheid grenzenden blik zocht ik naar het punt aan het hoofd mijner zuster, waarop ik het wapen zou moeten aanleggen, om haar een' snellen en zekeren dood te te geven. Ik was geen mensch meer, mijne denkkracht stond stil, mijne regterhand hand had, zonder dat ik mij het *hoe* kon herinneren, den sabel gegrepen, een nevel toog voor mijne oogen, daar zag ik Anna .... ik kwam weder tot bezinning. Juist op het oogenblik naderde een der monsters, en was op het punt met een vreesselijken sprong onze slede te bereiken, toen hij, door mijn sabel getroffen, dood ter neder stortte. Anna viel naast het kamermeisje, dat reeds lang bewusteloos was, in onmagt. „Goed gedaan", riep de oude Rosko mij met krachtige stem toe, „spaar uw kruid en gebruik slechts den sabel en geweerkolf. Reeds zie ik het huisje! Houd den strijd nog eenige oogenblikken vol „dan zijn wij gered". Als hemelsche muziek klonk die toeroep mij in de ooren — mijne tegenwoordigheid van geest en eene zekere mate van vastberadenheid keerden terug. Rosko zweepte onbarmhartig op de paarden los, en de arme dieren spanden nogmaals al hunne krachten in. Zij schenen te beseffen, dat het de laatste dienst zoude geweest zijn, die zij hunnen meester zouden bewijzen, en daaraan wijdden zij al hunne overgeblevene krachten. Inmiddels had ik mijn pistool in den rokzak gestoken, en stond overeind in de slede, met opgeheven kolf en voorbereid op hetgeen nog komen zoude. Was het nu deze dreigende houding welke onze grimmige vervolgers op een' afstand hield, of was het de snelle loop onzer paarden, ik weet het niet; maar zeker is het, dat de wolven op een' kleinen afstand, achter onze slede bleven, en wij eenige rust genoten, die, hoe kort ook, onbetaalbaar was. Ik keek rond en ontdekte, zeer digt voor ons uit, het huisje, welks deur gelukkig open stond. Rosko stiet een' vreugdekreet uit. In een' oogwenk bragt hij de paarden tot staan, sprong van den bok en riep: wij zijn er, wij zijn er, maar snel, snel, geen tijd verloren!" Welhaast verliet Anna met groote tegenwoordigheid van geest de slede en stortte het huisje binnen, haar volgde Rosko, het kamermeisje, dat nog steeds bewusteloos was, op zijne armen dragende — ik was de laatste. Bij mijne intrede in het jagerhuisje scheurde de oude dienaar mij in de grootste haast het geweer uit de hand, en liep naar buiten. Ik was geheel ontsteld en zag, hem met de oogen volgende, hoe de wolven in groote menigte aanstormden en in een oogenblik bij ons zouden wezen. „Rosko", riep ik, „wees niet roekeloos, zet uw leven niet op het spel, keer terug!" maar zijn doel was reeds bereikt. Met een paar fiksche zweepslagen had hij de paarden weder in galop gebragt, en hij keerde in hetzelfde oogenblik terug, toen twee der grimmigste dieren op het huisje los stormden. Hij sloeg ze beiden met den kolf neder, sprong daarop in de hut en grendelde de sterke eikendeur achter zich. Het was hoog tijd. Wat ik toen gevoelde, kan ik onmogelijk beschrijven. Vele jaren zijn sedert dien tijd verloopen, vele schokkende gebeurtenissen heb ik daarna beleefd en vele gevaren doorgeworsteld; maar niets komt het gevoel nabij, dat ik op dat oogenblik had. De grootste vreugde, mijn teergeliefde zuster buiten gevaar te zien, doortintelde mij; doch te gelijker tijd beschouwde ik mij zelven als een groot misdadiger, dat ik aan Je almagt en de goedheid Gods had kunnen twijfelen. Ik gevoelde mij tot Hem heengetrokken, en toch kwam het mij voor, als ware ik Zijne genade onwaardig. Ik werd door het bitterst berouw aangegrepen, en waagde het niet, Anna toe te spreken, haar, wier vertrouwen op God geen oogenblik aan het wankelen was gebragt, en die Hem thans met vaste stem dankte. Het gehuil der wolven voor de goed gegrendelde deur scheurde mij eindelijk uit mijne grievende overdenking, ik verzamelde mijne gedachten en zocht mijn gebed aan dat mijner zuster te paren, hetgeen zoo weldadig op mij werkte, dat ik geruster werd, en mij overtuigd hield, dat God mij dit gebrek aan vertrouwen zou vergeven, dat alleen de grootheid van het gevaar in mij had doen geboren wor-

den. Toen Rosko de paarden voortdreef — de eenigste mogelijkheid om hen nog aan een' wissen dood te ontrekken — had hij de voorzigtigheid gebruikt, om de brandende lantaarn uit de slede te nemen, en ze in het jagerhuisje op te hangen. Terwijl zich nu het gehuil der wolven daar buiten liet hooren, terwijl zij tegen de deur aansprongen en het venster trachtten te bereiken, dat met sterke houten traliën was voorzien, onderzochten wij de inwendige gesteldheid an ons verblijf en de voorwerpen om ons heen. Wij zagen slechts naakte steenen muren; aan den eenen kant stond een steenen bank, in een' hoek lag eenig half vergaan stroo, waarnaast wij echter een' grooten schat vonden, namelijk een' hoop hout, toereikende om ons vier en twintig uren lang tegen de nijpende koude te beschermen. De oude dienaar draalde geen oogenblik; hij nam een stuk hout, en spoedig vlamde een knetterend vuur in het midden van ons verblijf. De rook steeg door eene opening in het dak, welke gewoonlijk in jagerhuisjes worden gemaakt. Ik ademde thans vrijer en beschouwde met stille aandoening mijne beminde zuster, hoe zij bezig was, het kamermeisje tot het leven terug te roepen. Eenige geestrijke druppels bragten haar weder tot zich zelven, en wij zetteden ons gezamenlijk rondom het vuur, dat ons zacht verwarmde. Terwijl wij onze vreesselijke vijanden voor de deur vernamen, wenschten wij ons geluk met onze redding. Het kamermeisje, dat nog niet geheel van hare onmagt was bijgekomen, begon thans met eene onbegrijpelijke vlugheid te verhalen van hetgeen zij had geleden, en hoe zij ieder oogenblik had gevreesd, dat een der dieren de slede bespringen, en ons allen op eenmaal verslinden zoude.

(Vervolg en slot hierna.)

ALLERLEI.

Een misdadiger, Dupré genaamd, wien het reeds onderscheidene malen is mogen gelukken uit de gevangenis te ontvlugten, en zelfs uit het bagno van Toulon, heeft thans op nieuw het middel weten te vinden, om uit de gevangenis van Lausanne te ontkomen. Deze persoon heeft daarbij een groote koenheid aan den dag gelegd. Als wever gebruikt wordende, heeft hij zich eerst een groot touw weten te vervaardigen, maakte dit met behulp van een ijzeren bout, dien hij zich almede wist te verschaffen, aan een muur vast, liet zich daarmede van eene aanmerkelijke hoogte afdalen, en bereikte eindelijk, na nog eerst op menige gevaarlijke plaats gekomen te zijn, de vrije ruimte. Zelfs even buiten de gevangenis zijnde, scheelde het weinig, of hij zou door iemand, die hem opgemerkt had, gearresteerd zijn geworden. Ook aan dit gevaar ontkwam hij door zich krankzinnig te houden.

—

Te Chantilly zijn de paarden van den heer Alexandre Aumont verkocht. Die verkooping heeft 269,200 francs opgebragt. Om het buitensporige van sommige bestede prijzen, laten wij daarvan eene opgaaf volgen: Royal-quand-même 31,000 francs; Lingot d'or 20,000 fr.; Blason 17,000 fr.; Canstranville 16,000 fr.; Papillon 11,500 fr.; Fitz-Gladiator 8,000 fr.; Gazelle 7,000 fr.; Impératrice 6,000 fr.; Peu d'espoir 5,500 fr.; Van Trouin 5.500 fr.; Aquila 5,000 fr.; Fatima 3,500 fr.; Regrettée 6,000 fr.; Jasmin 3,550 fr.; Theodora 3,250 fr.; Arlette 6,000 fr; Porthos 4,000 fr.; Quetius 3,700 fr.; Kanac 3,000 fr.; Herwine 2,500 fr.

—

De landverhuizing neemt in Midden-Duitschland op eene bijna ongeloofelijke wijze toe. De bevolking eener geheele gemeente in het Badensche maakt zich gereed om in massa naar Amerika te vertrekken, en biedt huizen, schuren, akkers enz. voor eene ronde som te koop aan.

—

Men zegt dat de onlangs bekend geworden ontdekking van den noordwestelijken doortogt door kapitein M'Clure in het volgend jaar door het zenden van twee stoomschepen naar de Poolstreken gevolgd zal worden, een waarvan de *Phoenix* wezen zou. Wanneer twee stoomschepen, nabij elkander, het ijs doorklieven, belet de voortgaande beweging van het achterste schip het ijs zich zoo spoedig weder te sluiten als met slechts één schip het geval zou zijn. Ook zal het den officieren en manschappen, bij het binnenstevenen van nooit bezochte doortogten meer vertrouwen inboezemen, wanneer zij, bij voorvallende ongelukken met een der schepen, op de bemanning van het andere kunnen steunen.

—

Onlangs is voor de Parijsche regtbank van koophandel de vraag beslist, of tooneelkunstenaressen het regt hebben, om, op grond van onwelvoegelijkheid in kleeding of bewoordingen, de vervulling te weigeren van eene rol, welke valt in de termen der overeenkomst, welke tusschen haar en den tooneel-directeur is gesloten. De zaak betrof eene jeugdige en bevallige vrouw, die, verbonden aan den schouwburg der Vaudeville, de Waarheid moest voorstellen en zich aan het publiek vertoonen op eene wijze, welke door haar ten eene male strijdig met de betamelijkheid werd geacht. De directeur van den schouwburg heeft de vrouw in regten betrokken, en van haar verlangd, of de vervulling der haar opgedragen rol, of de uitbetaling van een bedrag van 2000 francs, die door haar verbeurd waren genoten, en daarenboven van een bedrag van 10,000 francs, wegens het moedwillig verbreken eener geslotene verbindtenis. De regtbank heeft den directeur in het gelijk gesteld. — Het ontbreekt alhier niet aan personen, die van meening zijn, dat thans, nu eene censuur voor het tooneel bestaat, deze tusschen beiden behoorde te treden, zoodra het bleek dat de wet niet toereikende is om de eerste regelen der welvoegelijkheid te handhaven.

Een dagblad der hoofdstad gaat zelfs zoo ver van te beweren, dat het thans is gebleken, dat de slavernij in Frankrijk nog geenzins is afgeschaft.

—

In een onlangs uitgegeven werk over Amerika van den heer Eijma, vindt men de volgende niet onbelangrijke bijzonderheden aangaande de spoorwegen in de nieuwe wereld.

Een zeer eigenaardige bijzonderheid, der vermelding waardig, is de inwendige inrigting der waggons, bestemd voor de reizigers bij nacht. Deze rijtuigen zijn inderdaad huizen waarin niets, volstrekt niets ontbreekt, wat tot de levensbehoeften vereischt wordt. Zij zijn verdeeld in onderscheidene vakken of slaapkamers, eenige voor de vrouwen, eenige voor de mannen. Elk dier kamers heeft zes bedden of liever zes slaapbanken, zijdelings langs de muren geplaatst. Voor dat de nacht invalt, vormen de twee kleinste slaapbanken eene voortreffelijke kanapée, en deze in horizontale rigting geplaatst, noodig tot haar nieuw gebruik, wordt door ijzeren haken, die door een van binnen aangebragt werktuig worden in beweging gezet, vastgehouden; drie perpendiculaire riemen zijn den slapende een waarborg niet te vallen. Men zou zich bedriegen, wanneer men zeide, dat die bedden volkomen goed zijn, doch men is echter in zijn schik, als men ze vindt, zooals zij zijn, en door die voorzorg een dragelijken nacht kan doorbrengen. Elk [illegible] zes bedden voorziene, kamers heeft gemeenschap met de volgende, zoodat men des noodig van den eenen kant van den waggon tot den anderen kan loopen. Door eene aan de zoldering aangebragte verlichting, wordt de duisternis van den nacht weggenomen. De dagwaggons zijn wel niet zoo rijk en gemakkelijk ingerigt, als in Europa, maar bieden daarentegen zekere voordeelen aan, die wel te benijden zijn als men een langen weg heeft af te leggen. De waggons hebben bijna dezelfde constructie als die der tweede klasse op de spoorwegen in Europa; de zoldering is echter hooger, daar die hoogte wel zeven voet bereikt. In het midden van den waggon is een zeer breede doorgang, die het rijtuig in tweeën deelt; ter regter en linkerzijde bevinden zich *stalles*, zooals wij in de schouwburgen zien, doch met eene meer verheven zitting. De wagens hebben geene zijdeuren. Men komt er in en gaat er uit door beide uiteinden. Voor elk dier deuren is een soort van omloopend balkon met ijzeren ballustrade aangebragt, dienende tot brug om gelijkvloers van den eenen wagen in den anderen te gaan. Op deze wijze kan men den geheelen trein langs loopen.

Tusschen de klassen is geen ander onderscheid dan dat de vrouwen het voorregt genieten van een specialen waggon; ook den kleurlingen wordt in eenen specialen waggon hunne plaats aangewezen. Wat de slaven betreft, deze worden in de staten alwaar slaven zijn, met de goederen in een soort van bergplaats voorop aan den trein gestopt, alwaar ook gelegenheid is om te rooken.

Elk Amerikaansch burger heeft gelijke regten op dezelfde plaatsen, de prijs is voor allen gelijk.

In den vrouwen-waggon is eene kleine salon, bevattende een compleet toilet, voorzien van al die voorwerpen, waaraan de behaagzucht der vrouw, zelfs op reis behoefte heeft. Deze salon is behoorlijk ingerigt en versierd; 's winters staat een kagchel in den waggon.

In de Vereenigde Staten betaalt men zijne plaats niet alvorens zich op den trein te begeven, althans zij niet, die op den weg er opkomen, want in de Vereenigde Staten laat men den trein ophouden, als hij in zijne vaart is, even als men bij ons aan een omnibus een teeken geeft, om te blijven stilstaan.

—

De heer Westgarth te Melbourne in Australië, die door wetenschappelijke beginselen geleid is tot de eerste ontdekking der goudbeddingen in Australië, heeft thans een geschrift uitgegeven, waarin hij op grond van wetenschap en ervaring betoogt, dat de bodem van gansch Australië, van Van Diemensland en zelfs van Nieuw-Zeeland, goud in eene onmetelijke hoeveelheid bevat, en dat door de aanwending van betere en meer zamengestelde werktuigen, dan bij de goudgroeven van Australië tot nog toe gebezigd zijn, eene regelmatige en duurzame goudproductie kan worden verzekerd.

—

Thans, nu aller oogen op de gebeurtenissen in het Oosten gevestigd zijn, wordt ook de voorspelling herinnerd, door Napoleon op Sint Helena aan den Engelschen geneesheer O'Meara gedaan, en welke luidde dat Rusland, na korteren of langeren tijd, meester van Konstantinopel, van het grootste gedeelte van Turkije en geheel Griekenland zijn zou, terwijl Oostenrijk, door het bezit van Servië en andere landstreken gevleid, zich daartegen niet zou verzetten, en dat zelfs eene, toen nog niet te voorziene vereeniging van Frankrijk, Engeland en Pruissen, de eindelijke volvoering van het plan niet zou kunnen beletten. Engeland, zoo voegde de voormalige Keizer daarbij, zal daardoor, uit hoofde der onveiligheid zijner Indische bezittingen, het meeste lijden.

—

In een gedeelte der stad Manchester, hetwelk eene bevolking van nagenoeg 50,000 zielen telt, is dezer dagen een nauwkeurig onderzoek gedaan, om te doen blijken in welke mate aldaar het onderwijs in de eenvoudigste kundigheden gezegd kon worden algemeen te zijn. Er is bevonden, dat van de knapen tusschen 13 en 14jarigen ouderdom één op elke $3\frac{1}{2}$ nooit eene dagschool had bezocht. In de huwelijks-registers dier groote fabriekstad over 1850 is bevonden, dat 31 pCt. van de mannen en 46 van de vrouwen met een merk hadden onderteekend, omdat zij niet konden schrijven. In een verslag van den geestelijke, die met de dienst in het gevangenhuis van Preston belast is, leest men eene berekening hoeveel de burgermaatschappij uit het oogpunt alleen der geldbesparing zou winnen, indien zij, door betere zorg voor het volksonderwijs, het aantal misdadigers wist te verminderen. De gemelde geestelijke berekent, dat vijftien zakkenrollers, wier levensloop hij nagegaan had, aan de maatschappij voor kosten van vervolging en bestraffing, de waarde der gestolen goederen daaronder begrepen, 26,500 p. st. hebben gekost, terwijl zij voor eene jaarlijksche uitgave van 75 p. st. tot een ambacht of handwerk hadden kunnen worden opgeleid, waardoor zij, of ongetwijfeld althans het meerendeel van hen, nuttige leden der maatschappij zouden zijn geworden.

—

De *Leidsche Courant* deelt het volgende meldenswaardige voorval mede: Bij den landman J. van S. te Voorhout werden onlangs eenige koeijen ziek, zoodat hij de hulp van den rijksveearts Steygerwalt inriep. De verschijnselen der ziekte waren ongewoon en deden aan vergiftiging denken, zoodat hij de hulp verzocht van professor van der Boon Mesch. Genoemde hoogleeraar heeft daarop het gras, den mest, waarmede het land bemest was, de boekmaag van eene der gestorvene koeijen en de daarin aanwezige voedselstoffen en de melk van twee aan de ziekte lijdende koeijen onderzocht, en, in alle deze stoffen *lood-verbinding* gevonden. Naderhand bleek het, dat de landman in het begin van September zijn gehooid land met van een schipper gekochte mest had bemest, dat de koeijen slechts 14 dagen op dit land waren geweid, toen de ziekte zich openbaarde, en niettegenstaande alle aangewende middelen, zijn er van de 12 koeijen, die op dit veld geloopen [illegible]ven; de 5 andere zijn hersteld. In de gebruikte mest is alzoo de oorzaak der ziekte te zoeken; zij was voorzeker afkomstig uit eene loodwit-fabriek, daar in den mest stukjes steen gevonden zijn, die oppervlakkig met loodwit waren bedekt. Het ware te wenschen, dat zulke mest van het land geweerd werd. Reeds 3 jaren geleden heeft professor van der Boon Mesch in die courant tegen het gebruik van die meststof gewaarschuwd, dewijl hij daarin *lood* gevonden had, en ook toen de koeijen vergiftigd en sommigen daarvan gestorven zijn.

CHARADES.

XVII. 't Is wat in de hoogte, wat in de laagte, wat in de diepte, wat in de breedte, wat in de lengte en wat in de dikte. Wat is 't....?

—

XVIII. Schrijf honderd vijftig op en tien,
Gij zult een meisje voor u zien,
Sinds lang genoemd als wonderschoon;
Haar gunst is ieders heerlijkst loon,
En die er allermeest naar dorst,
Is de oorlogsheld, de kunstenaar en vorst.

—

XIX. Eene stad in Zeeland of Noord-Holland; eene stad in Drenthe of Groningen; eene stad in Overijssel of Noord-Braband; eene stad in Noord-Holland of een gehucht in Drenthe; eene stad in Noord-Holland of Overijssel; eene stad in Noord-Braband of Noord-Holland; eene stad in Zeeland of Noord-Braband. Mijn geheel is eene onverklaarbare natuurkracht.

Oplossingen van Charades.

I. *Een heidenbezem.* Goedgeraden door H. Hiddingh Jr. te Annerveen, L. Smid te ter Apel; S. K. Uri, J. K., S. Ferverda, L. v. d. Wijk, G. Oostergetel Jz., G. Tinholt en H. Karsten te Assen; H. J. v. C. te Beilen, H. W. Kloots en E. P. te Coevorden, M. Ruring te Diever, C. F. Hartman, IJ. J. Klooster en een ongeteekende te Donkerbroek, B. te E., A. Bazuin Jr. te Eelde, X. Y. Z. en B. te Gasselter-Nieuwveen, M. A. van Groningen te 's Gravenhage, R. Berkenbosch en J. Wessels Boer te Hoogeveen, B. Buiting te Ide, G. P. Coelingh te Meppel, J. Nijhuis te Nieuweroord, J. Meijer Dreés en V. R. Clant te Veenhuizen, R. te W., J. Oosterloo en J. Boukes te Wijster, J. t. G. te B., K. D. Visser en S. J. [illegible]

II. *Babel* of *Bazel.* Goedgeraden door dezelfden als No. I, behalve door S. Ferverda. Nog geraden door J. Gelder te Meppel.

III. *Apothekers.* Goedgeraden door dezelfden als No. [illegible] behalve door S. Ferverda, L. v. d. Wijk, G. Oostergetel en M. Ruring. Nog geraden door J. Gelder te Meppel.

IV. *Een leugen,* Goedgeraden door L. Smid te ter Apel, S. K. Uri, H. Karsten en G. Tinholt te Assen, H. J. v. C. te Beilen, M. Ruring te Diever, IJ. J. Klooster en C. F. Hartman te Donkerbroek, B. te E., J. Nijhuis te Nieuweroord, J. Meijer Dreés te Veenhuizen, R. te W. en M. A. van Groningen te 's Gravenhage.

V. *Malakka.* Goed opgelost door dezelfden als No. IV, doch niet door L. Smid, M. Ruring, J. Nijhuis en M. A. van Groningen, en bovendien goedgeraden door H. Hiddingh te Annerveen, J. Oosterloo en J. Boukes te Wijster.

VI. *Waterstaat.* Goedgeraden door dezelfden als No. V, bovendien door J. Nijhuis en G. P. Coelingh te Meppel.

VII. *Een Penneschacht* of *Schrijfpen.* Goedgeraden door H. J. v. C. te Beilen en M. Ruring te Diever. De meesten [illegible] geraden, velen misgeraden.

VIII. *Telegraaf.* Goedgeraden door L. Smid te ter Apel, M. C. Lezer, J. Isaäcs te Assen, H. J. v. C. te Beilen, M. Ruring te Diever, IJ. J. Klooster en C. F. Hartman te Donkerbroek, X. IJ. Z. te Gasselternijveen, J. Nijhuis te Nieuweroord, J. Meijer Dreés te Veenhuizen.

X. *Negerhut.* Goedgeraden door S. K. Uri, G. Tinholt en H. Karsten te Assen; H. J. v. C. te Beilen, M. Ruring te Diever, IJ. J. Klooster en C. F. Hartman te Donkerbroek, X. IJ, Z. te Gasselternijveen en R. te W.

Over 14 dagen zullen de oplossingen van No. XI tot en met XIX worden medegedeeld.

De oplossingen en de charades moeten franco *ingezonden worden. Zoowel degene, die na 15 Nov. en voor 5 April [illegible] de meeste goede oplossingen, als degene, die de meeste charades inzendt, die opgenomen worden, zal, even als in den vorigen winter, eene premie van f 12-" ontvangen. De oplossingen zullen om de 14 dagen medegedeeld worden.*

TER BOEK- EN COURANTDRUKKERIJ
VAN M. T. Sz. GRATAMA, te ASSEN.